

AZ FÖLDI RESZEK
Szerentsének álhatatlan
AKODALMABAN
TOMBOLOK

JÓRA INTŐ

TSENGE
TYVIE.

MÉLLY AZ VILAG

TSALARDSAGAT

ZEMBER NEGY UTOLSO
DOLGAINAK

ZENGESÉVEL

Kinek-kinek eleibe

adgya.

Nyomt

Deut. 31. vers. 29.

Tanáts és okosság-nélkül-
való Nemzetség, vaj-ha efze-
sek vólnának, és értenének, és
az UTOLSO DOLGOKRÓL gon-
dolkodnának.

AZ VILAGI SZERE- TETNEK ISTENI SZERE-

TEC Ellenfegének pironkodása, a'
Négy utólsó Dolgoknak elmélkedése
által nyilatkozik.

ELSŐ RESZE, AZ HALALROL.

1. *Melly tsalárd legyen e' Világ?*

Mit halálisz utánnam, te ortalátlan világ?
Ha tudom, hogy minden dolgod csak álnok-
Többször, hidgyed, reám lábod soha nem hág, (sá-
Mérget fogad többé nem szaggat, és nem rág.

Máskül áruld *Tzigány*, hát benna lovadat:
Mert itt nem találod most fel vásárodát,
Hizelkedésedből értem szándékedat,
Ally-rováb, hogy alám ne öncsed fertődat.

Mert, mint az Vadásznak nádból csinált sipja,
Mellyel az madarat * lép veszfőre hija:
Akképpen hiteget minden szódnak lángja,
De vak, hátad megett ki veszfőd nem lárt
Kintsed b hánnya nyelved csak hogy
hatna:

De nem ily tejcs az, a' mint riv a' Tsai
Alám áfott vermet keménnyen takarna
De itt ki nem foghat: bár másutt ka-

* *Ecc. 9. 12* b *Mar. 4*

A' Négy végső dolgoknak

Nem szoktam kovástól pénzen szener venni;
Sem délben lámpásnál léppel madarászni;
A' dolog a' mint lőtt, úgy szoktam beszélni.
Soha matskát fákban nem tudtam árulni.

Tudd. é, hogy még fogam sem fakadtott vala;
Még a' pola-kötél alatt firok vala,
Tekéletlenséged mikor mellém álla,
Es fok ígérettel hozzája kaptasola?

Rám tsalárd fúrt fejed * mind addig dúlfúla,
Miglen bogár után vak szemem indúla,
Mint egy álombortu! fejem meg-zajdúla;
S-fűstös Záfzlod után bolondul rándúla.

De mihelt hogy szivem elzére fordúla;
Mint szélről hanyatott tenger, meg-búsúla,
S-még a' vér-is bennem ugyan fel posdúla;
Mert miattad ortzám fokszor meg-pirúla.

Tsalárd vagy az Urtól d miolta el-ször^h l,
S-szekere farkára az ördögnek ültél;
Mert, ha ki nyelvére edgy kis mézet kentél,
Mig bé nyelte, addig hátára-is pöktél.

Sir még iffiuságom keserves elmével,
Mert meg-tsalván szemem pilulát fényével,
Epségét meg rontád gyomromnak bélivel,
Addig * adál bűdös hűlt fel a' jó lével.

Elmémer e' dolog még most is bolgattyá,
Ért nem lesz kedvemnek baráttya,
Zámar mert egyszer * meg-égette kása,
* a' tathóját-is már velem fújtattya.

* 6. d Isa. 14. 13. * Gen. 3. 23.
* Gen. 3. 23.

I. RESZE. Az Halálról.

De meg-ládd, ez után résen léfzen tülem;
Nem jádzol már többé, bár ne fély, én velem.
Minden álnokságod nyilván ki-beszéllem;
S-a' mit el tagadtál, tőled víszta perlem.
Az-okáért tzelom léfzen e' *Versék*-be.
Hogy a' *Magyar* népek vehessék észekbe,
Miként tündér világ port hánnyon szemekbe,
A' kiket meg-tsalthat; s' térjenek mennyekbe.

2. Hogy embernek nem kell e' Világhoz ragaszkodni?

MIt bizol oh ember veszendő bíborhoz?
S-tsalárd reménfeggel nagy fok pompáihoz?
Egy kevés sárgával tündöklő agyaghoz?
Igy kell-e szivedet * kötnöd az álomhoz?
Még a' dajka teje ajakán folydogal,
Tsatszopó gyermeknek; s' már Világ^h horoggal,
Mint egy Vadász, úgy jár utánna, s madzaggal,
Biztattván szüléit kintses Urasággal.

De ha ki rá-vigyáz ugyan valósággal,
Meg láttya, i hogy tsak jár színes hazugsággal:
Almához kapdostat kemény fáradtsággal.

Tantalus módgyára, s meg öl szomjusággal.
Melly hirtelenséggel mert el ragattatnak
Aszfú-fa levelek, k s-fzellyel hanyattatnak,
Es mint apró polyvák i fel sem talátnak;
Kemény távalz szelek midőn viaskodnak.

* Psal. 72. 20. ^h Eccl. 9. 12. ⁱ Psal. 61. 10.
^k Job. 13. 25. ^l Matth. 5. 12.

A' Négy végső dolgoknak

Olly nagy gyorsasággal öröme világnak,
 Nagy friss reménsége uralkodásának,
 S minden ékessége kintsestárházának,
 Egy szempillantásban semmivé változnak,
 Mint a' meg-hervadt rósák melegségtől,
 Vagy gyenge violák ártalmas éfsőtől,
 Kedves liliomnak kemény vad időktől,
 Meg szoktak fosztatni minden szépségektől,
 Világ szeretői a' ként örömöktől,
 Aranytól, ezüstitől, és a' szép természettől,
 Uraság ígérő Phamis reménségtől,
 Szoktak meg fosztatni minden ditsőségtől,
 Inkáb hidgy felzendőlt tenger habjainak,
 Hétfzet törben esett mézők rókáinak,
 És a' vadon erdők mérges kigyóinak,
 Hogy sem e' világnak tsalárd javainak,
 Inkáb hidgy megdühött ebek fogainak,
 Párdutz téjen tartott kőlykők ajakinak,
 S havason ordító erdők farkasainak,
 Hogy sem a' meg-romlott test adományinak,
 Inkáb hidgy oroszlány fivó kőlykeinek,
 Vagy az Áspis kigyó mérges szemeinek,
 És a' meg-éhezett Sasok körmeinek,
 Hogy sem mint e' világ bizelkedésinek,
 Mit hietz nyomorult földi Uraságra,
 Nem ládd-e e' Világ hogy viszen tsűfságra,
 El-ráptván a' gyéként telepit szalmára;
 Midőn nem-is véléd, ajtór nyit halálra?

* Job. 20. 5. * 1. Pet. 1. 24. * Psal. 122. 25.

* Gen. 32.

Hozz

I. RESZE, Az Halálról.

Hogy merz te igérni nagy hofzú életet,
 Tsalárdul biztatván romlott természetet;
 Nem ládd-e melly sokan okádgák lelkeket,
 Akárván újonnan venni lélegzetet?

Némely még világra nem-is születetett,
 Ez Világi jókban sem részesülhetett,
 Még Anyja méhében vezett rekesztetett,
 S-immár a' halálnak praédául vettetett.

Mit bizol erődhöz? tekintsd a' kőveket;
 Miként le-hullanak morsánként, s. hegyeket!
 És a' meg rothadt tser-fa törőköket,
 Egy kevés éfsőtől, s. széltől senyvettek!

Nézed, kérlek, dolgát Márvány-kő hegyeknek;
 Egy kevés etzettől miképpen töretnék!
 Tekints meg mi módon tűztől eméztetnek,
 Nagy roppant várafok, s. tornyok is le-dűlnék!

Mi lehet erősebb kérlek, a' Gyémántnál?
 Kin sem tűz, sem pöröly nem fog a' kovátsnál;
 Mellyet mindazáltal ha igen akarnál,
 Egy kevés kos vérrel izenként ronthatnál.

Mi lehet erősebb a' vad Eléfantnál?
 Melynek hátán erős Kastélt hogy ha látnál,
 S-jeles Virézeket benne sájditanál,
 Talán ijettedben még szólni sem tudnál.

De főképpen akkor, mikoron találnál,
 Egy kis egyeretstét Eléfant orránál;
 Kinek szaga miatt, Eléfantot s. látnál,
 Le-dőlni, s. meg-halni: akkor mit mondanál?

* Plin. l. 37. c. 4. * 1. Mach. 6. Alb. Mag. l. 22.

* Plin. lib. 8. c. 10.

A' Négy Végő dolgoknak

Jaj szegény! mit számlálz nagy fokefztendőket,
Egy izem pillantásban el-hadiz mindeneket.
Mit hányod ösödöt, s' nagy Nemzetségedet?
Az halál egy pontban el-rántya ezeket.

Mit hányod kéntsedet, s' nagy sok jószágodat?
Nem látod-e kemény ítélő Birádat!

A' ki el nem vészti kéntsed s' aranyadat;
S-talám ma pokolban eszed vatsorádat.

Mit fened Fringia s' Dömbözké fegyvered?
Véled-e hol léssen ma néked ebéded?
Talám Safok iszszak véred ma meg néked,
Es Pluto vendége léssen szegény lelked.

3. Hogy a' Magas dolgok, és nagy Uraságok, a'
veszedelemhez igen közel: az alatsom
penig, fölötte nagybátorságban
legyenek.

AZ kik fenn héaztak esteül féllyenek;
Es a' magas helyen korán le-üllyenek:
Mert ha fejek, el kezd izédülni, s-késődnék,
Félő, nagyra főre alá ne jöjenek.

Bátrabban tántorgasz mindenkor a' téren;
Meg tsak a' botlás is felelmes a' hegyen;
Nagyot esel meg-hidd ne jádzá a' hegyen;
Ritkábban, s' lágyabban esel el a' téren.

A' meny kő-is inkább úri a' tornyokat,
Hogy sem mint a' Sáflal fődött kalyibákat;
Isten-is le-nyomja a' fel-fuvalkodtakat;
De fel-magasztallja a' meg-aláztakat.

Luc. 18. 14.

I. RÉSZE, Az Halálról

Nagy magas fenyő-fák szelvéfzkor le-dőlnek;
Borostyán fák abban semmit nem éreznek;
Erős Tser fa tőkék szútul meg-éretetnek;
Lágy fenyő gerendák inkább ditsértetnek.

Zűr zavar-is szokta ki ontani mérgét,
Inkább a' Hegyeken; s' minden dühösségét;
Tsak hallod a' völgyben zörgő keménységét;
Ditsérjed a' völgynek nyájas tsendességét.

A' sebes vad szelek midőn erdőt járnak,
Gyenge nyír-velézfőket keményen ingattyák;
Noha meg-hajolnak, helyeket meg-állják;
Szelek dühösségét akképpen tsufolyják.

Nintsenek irégység, Hágyszif, vífeléfre,
Nintsen ellenséged? Tégy szert Nemességre,
Nintsen búban fejed? Siels diúsóságre,
Nints élethez kedved? Meny Fejedelemségre.

Hányan Király székből estek a' ször sákba?
Belisariusból egy szem-pillantásba,
Kuldosá léfziz, s' esel nagy nyomoruságba,
Avagy ellenséged kemény rabságban.

El-vonfzák a' Tisztet egy szem pillantásban;
Meg égnék Jószágid egy gonofz órában;
Egy szőért ketroért, esel gyanóságban,
S-Fejedelemségből örök gyalázatban.

Minta' szép violát a' hideg v meg sűti;
S-gyenge fák-levelét a' szél a' el terjeszti,
Avagy aszizú polyvát földön el-széleltszi,
A' jég-eső nádat ide s-tova törí:

Isa. 7. 8. Job. 14. 2.

A' Négy Végő dolgoknak.

A' ként e' Világnak minden ditsősege,
 El múlik semmivé léfzen ékelessége,
 S mind a' jégre mettet börtűt Nap hévsege,
 El törli: színtén ugy vész. el reménsége.
 Ezt halván, ó ember, serkeny-fel álmodból;
 Térj-meg Istenedhez a' fok gonofságból;
 Szabadíts meg lelked Pokol rabságából;
 S-válts meg bűneidet 7 fok takarmányidből.
 Eörök kárhozatot, s örök bódogságot;
 Eörök boldogságot, s örök vigaságot;
 Eörök gyalázatot, s örök Uraságot,
 Elmédben forgatván, s-a több Végődolgót.

4. *Hogy minden, a' mi e' Világ nagyra bötűli,
 csak hamar semmivé léfzen.*

Mit szét tengeren Országokat venni.
 S-a tékozló világ javain kapdosni;
 Nem ládd-e mint álom hogy el-szoktak múlni,
 S-mint hamu szél. vészben, mint semmivé lenni;
 Oh meg-tébolyodott ember szerentséddel,
 Mit bizol Aranyhoz, s-Testel ditsekedel?
 Királyi páltzáddal miért kevélykedel,
 Es csak egy szóra is mindgyárt berzenkedel?
 Nem-de nem egy módon világra jöttünk-e?
 Nem-de nem egy módon 7 ismét meg. halunk-e?
 Nem-de nem egy fele testben születünk-e?
 Nem-de nem mind Istentől lelkeket vöttünk-e?
 Mit pókód hát, Ember, markodat illy fennyen,
 Ki még azt sem tudod orád meddig mennyen,

1 Dan. 4. 24. 2. 2. Reg. 14. 14.

I. RESZE. Az Halálról.

Azt tudodé dolgod léfzen hogy olly könnyen,
 Es Lelked e' földön mind örökké éllyen.
 Hol most *Antioch* a' Királynak haragja?
 Avagy *Sennakéria* b vér-szopó zászlója?
 Hol vagyon káromló *Rabsacer*-nek szája?
 Nyelve *Nicánor*-nak c és tsalárd job karja?
 Hol *Saul*, *Jonathas*, *Sisók* ékelessége?
 Hol *Abner*, *Amasa*, hadak ditsősege?
 Egy szem-pillantásban minden ditsősege.
 Le-romlik Világnak, a' s. álnok fényessége.
 Hires vendégsége hol most *Assuerus*-nak?
 Vagy fel-fuvalkodott beszéde *Amán*-nak:
 Aranyas étel: hol vagyon *Midás*-nak:
 Avagy birodalma *Vespassianus*-nak?
 Hol vagyon *Salamon* Király f okossága:
Delila *Samsón*-nak s kedves bolondsága?
 Vagy a' *Gaal* h elztelen iffjú bátorsága?
 S-*Xerxes* véghetetlen nagy hatalma?
 Hol *Origenes*-nek most gazdag elméje:
 S-*Salmonéus* a' Király ki gondolt menykűje?
 Hol *Demothene*-nek elmés okos feje,
 S-*Plato* mézzel folyó k nyelvének ereje?
 Hol *Apicinus*-nak fok-féle tál étke?
 Es *Penicopertus* nyelvel hizlalt lelke?
 a *Asopus* Királynak myrrhás Király széke?
 Hol *Alcibiades*, s-*Torquatus* terjéke?

a *Mach.* 9. 4. b *2 Reg.* 18. 28. c *2. Mac.* 15. 33a
 d *Isa.* 40. 7. e *Esth.* 1. 3. f *3 Reg.* 10. 4. g *Jud.* 16. 6.
 h *Jud.* 9. 28. i *Plin.* l. 33. c. 11. k *Plin.* l. 9. 35.

Hol

A. Négy Végő dolgoknak

Hol kemény Hannibál lok győzödelmével?
 Világ-bíró Sándor Persáknak kéntsevel?
 Az egész Világnak hoszfúval szélével?
 Ki bé nem telheték, s' föld kerektségével?

Hol vagyon Pápá ¹friss temetésével,
 Ki barmát takarta arány. velentzével?
 Hol most Cleopátra ²gazdag ételével:
 S-oltván szomjuságát gyöngyből tsinált lével?

Hol vagyon Atilla ³Istennek oltora?
 S. Crábá nak ⁴meg-dühözt végetlen tábora?
 Hol a' viszsza-vonó Aladár Sátora?
 Vagy a' szám. ki vetett Salamon Udvara?

Hol most Mátyás ⁵Király erős dandárral;
 A' kitsak nem követ vetett Nagy Sándorral?
 Hol Hunyadi János ⁶vitéz Hadaival?
 Vagy Báthori Sidmona ⁷szerentsés táborral?

Hol a' több régi lok, és nagy Uraságok,
 Fejedelemségek és Kapitányságok,
 Hertzegek, Hadnagyok, és Tiszt. rartóságok?
 Egy szem-pillantásban el-múltak s' hívságok.

Mint vízi buborék ⁸ezek el-múltanak;
 Mint mezei virág ⁹mind el-hervattanak,
 Mint keményből jött fűt ¹⁰mind el-öszlöttenak;
 Mert nintsen állandó marhája ¹¹Világnak.

Most lásd azért ember, ha vagyon-é eszed,
 Miként Istenednek tetsék te életed:

¹ Plin. l. 9. 35. ² Bonf. dec. 1. l. 4. ³ Id. dec. 1. l. 7.
⁴ Bonf. d. 1. l. 1. ⁵ P dec. 3. l. 10. cir. fin. ⁶ dec. 3. l. 5.
⁷ Ist. 29. bift. pag 676. 672. ⁸ Job. 20. 5. ⁹ Isa. 47.
¹⁰ Psal. 102. 15. ¹¹ Psal. 101. 4 ¹² Eccl. 2. 26.

Mert

I. RESZE. Az Halálról.

Mert halál torkából, sem régi Nemzeted,
 Sem kintsed, jószágod, sem Nemes leveled.
 Sem bölts tudományod, sem szép tekénteted,
 Sem nagy Uraságod, s-okos észeséged.
 Semminemű földi ¹véres epeséged,
 Ki nem vésznek meg-halsz, bizonytal el-hidgyed.
 Tsak az egy jószágos tselkeded, vehet
 Félelmet el rólad, ²és öröme vihet;
 Kárhozat s-idvőtség közt ³igazat tehet.
 Meg-mentvén Pokoltól, ⁴Menybe helyheztethet.
 Azért, hogy ha vagyon idvőlségre gondod,
 Vagy élzel, vagy íszol, e' Tsengetyén hallod;
 Jártodban költődben ezt el nem múlatod, ⁵
 S-e' Nagy dolgot gyakran elmédben forgatod.
 Tudni-illik egyfzer hogy meg-keltyen halnod:
 Kemény ítélre ottan kell állanod:
 Hogy ha tsentül éltél, Meny-országba hágnod:
 De ha bűnben halvesz meg; Pokolra szállanod.

¹ Eccl. 9. 4. ² Tob. 28. 12. ³ Dan. 4. 24.
⁴ Luc. 11. 41. ⁵ Ecc. 7. 40.

S. Sok Uraknak és hatalmas Királyoknak nyomorúts példájával, intetünk a' Tisztesség kívánságának meg-utálására.

H Allod é, te tsalárd szern-fény vesztő Világ,
 Mondhatja meg nekem; Hány tele Uraság,
 Allott eddig helyén, avagy melly Királyság?
 Vaj s-kire nem szállott földi nyomoruság?
 Hol Rémus, Romulus, Focas, Alexius?
 Hol Titus, Tarcus, Tullus Hostilius?

A Négy Végő dolgoknak.

Vagy Ancus, Marsius, Séjánus, Márius ?

Prius, Herculeus, és Drusus, Manlius ?

Hol Cato, Regulus, Carbo, Licinius ?

Sylvanus, Lentulus, Massa, Parthenius ?

Raffius, Cassius, Brutus, Antonius ?

Gallus, Copronymus, Sextus, Targinius ?

Hol Prebus, Silico, Constans, Sertorius ?

Quintilius, Didimus, Zino, Demetrius ?

Maerinus, Commodus, Celsus, Valerius ?

Achilles, Vitiges, Pyrrhus, Tiberius ?

Hol Brocas, Focion, Dion, Isacius ?

Avitus, Datamús, Hector, Aëtius ?

Thefew, Pausanias, Glycas, Deganis ?

Lucullus, Lepidus, Lysander, Lucius ?

Hol Péter és Aba, vér-ontó Királyink ?

Hol Venczel és Ottó, rövid Koronásink ?

Hol Kis Károly, s. több illy idértlen Vezérink ?

S-erő hatalommal országoló Vadáink ?

Illyen szép ékecség vagyunk Királyságban,

Ezüstben, aranyban, és nagy Uraságban ;

Ki dicsőkedhetnék efféle hívságban,

Melly még nevünket is térszen fabulában ?

Kintses gazdagoknak, s-hatalmas Uraknak ;

Leg-kedveseb részök tsendes halált látnak ;

Nagyob részök szörnyű halállal fojtatnak,

Kiket fegyver nem bánt : vagy búval meg-halnak ;

Vagy holzfűzű kinokkal világból ki múlnak ;

Köl-kész kőszvénytől ugyan meg-fonnyadnak ;

Még élnek, s-immáron dögge változnak,

Kik régen nagy vigan földön lakoztanak.

Mis

I. RESZE, Az Halálról.

Mit gondolsz, oh ember, midőn kevélykedel ?

A' méreggel, s-tőről hogy nem elmélkedel ?

Ki tudgya melly bokrot felzetsz meg véreddel,

Sokak gyűlölségét gerjesztvén hiveddel.

Tisztelség kívánás gyűjtya, é szivedet ?

Pokol kénnya jege oltsa meg tüzedet,

Földi gyönyörűség izgattya testedet ?

Pokol tüze lángja rettentesen tégedet.

Furdallya-é gyakran gazdagság elmédet ?

Pokolbéli jaj-lzó töltse-bé füledet,

Máson tanúly, kérlek ; nyisd-fel szemeidet ;

S-a' míg időd vagyon, * jobbitsd életedet,

Királyi páltzával a' ki dicsőkedel,

Es régi fűst fogta Nemes leveleddel,

Hires nevezetes fő Nemzetiségeddel,

Tekints a' bűnőkre kikkel terheltetel.

Kik dob-szó, trombita, s-hadi szerzőkben,

Aranyas fegyverben, s-erős Késélyekben,

Vagy Fejedelmeknek hatalmosságában

Sírnak, s-Jobbágyoknak nagy sokaságában.

Istent hátra hagyván : esnek haragjába ;

Szálnak-bé nagy sűrűn Pokolnak torkába,

Te azért, szivednek ő tisztaságában

Bizzál, s-Istenednek irgalmasságában.

Gondold-meg, a' Bárfony melly hamar rothad ;

Ditsőfleg, szép termet minket alább álllyon ; (gyon,

Még a' Tsáfárság is gyakran tántorogjon,

Semmi e' Világon fokaig ne álllyon ?

* Gal. 6. 10. * Job. 21. 12. * Eccl. 2. 11.

A' Négy végső dolognak

Azézt, hogy ha egyszer lelkedet el veszted,
S' kevés ditsőfféért kárhozatba ejted:
Ne véldbár, hogy soha el-alugyék tüzed, h
Avagy meg-száradgyon szived ragó ferged.

*6. Hogy Embernek élete meg-jobbítását nem
kell halála orájára hadni.*

Mit fietz, ó Halál, kemény kaszás kézzel;
Tedd-le egyszer Ijad; metesz a' tegezzel?
Téllyél-bé immáron, ne csak mind éhezze:
Mit rongálsz bennünket tűzzel, vassal, vízzel?
E' képpen beszélnek sokan az Halállal;
De semmit nem gondol Halál a' Királlal,
Világi pompával, és nagy Urasággal;
Temérdek sok kintse, ezüstel, arannyal.
Mit futz a' Kő-várba? nem jó ez algyuval:
Ostrom-nélkül hág-bé horgas kaszájával:
S' még tsak ízolni sem hágy sokaknak azonnal,
El-rántya a' leplet, s' meg-öli nyilával.
Nem kedvez Anyáknak, sem kedves fiaknak:
Sem a' Királyságra menendő magvaknak,
Sem meg-töporódott, sem kendős ortzáknak:
Mind egy mértékkal mér koldusnak s-Királynak,
Ki nem iszonyodnék látván mind ezeket?
Miként vér a' földhöz minden nemzeteket
Az Halál, s' tapodgya a' Tsászar fejeket?
Kigyókkal, békákkal rágatván testeket!
Oh meg nyomorodott világnak fiai,
Mit tartnak titeket a' földnek javai?

^a Isa. 66. 24.

Miért

I. RESZE. Az Halálról.

Miért nem ébresznek-fel Pokolnak kinnyai?
S. szüntelenfűlünkben harfogó lángjai?

Mit használ sokáig e' világban élni,
Szebnél szob fiakat s-lányokat nevelni,
S-harmad izig azok örömeit szemlélni.
Hogy ha egy jókban is nem fogsz részesülni?
Hasonló ez élet? Téli Verő-fényhez,
Vizi buborékhoz, és Kristály üveghez,
Szalma tűz lángjához, s-romlandó tseréphez.
Eskvéli árnyékhoz, egy napi vendéghez.

Tekinsd jól meg kérlek, gyűrűs újaidat,
Gyöngyös füleidet, függős homlokodat,
Ezüsttel övedzett keskeny derekadat,
S' arany lántzal terhelt tündöklő nyakadat.

Ne talám ez éjel meg-hágja házadat
Az halál, s-hirtelen meg-metzi torkodat:
Kinek hagyod, kérlek, sok takarmányodat?
Fő-ként, ha Pokolban irták szállátodat?

Condold-meg, oh ember, vesztett állapotod,
Haláloed oráján, mikor immár torkod
Öszve száradt, s-régen meg állott izózatod:
Itten légy irgalmas, még azt sem mondhatod.

Hol leszen akkoron régi gondolatod:
Midőn élz-e, vagy nem, még azt sem tudhatod,
Most kellene azért ezt jól meg-gondolnod:
S-úgy lehetne akkor erős bizodalmod.

Mert a' mint példában igazán mondatik,
A' ki nyárban nem gyűjt, az télben bánkodik,^a

^a Sap. 5. 9. ^b Luc. 12. 20. ^c Prov. 12. 21.

A. P.

A' Négy Végő dolgoknak

A' Paripa is nem akkor hizlaltatik,
Mikor ütköztet trombita fujtatik.

Most, míg egészen vagy, sok jót mivelhetz.

Kikkel másoknak is te jó példa lehetz:

Istent is könnyebben most meg- engesztelhetz;

Még mást is Pokoltól ha akarz meg- menthetz,

De ha az betegség reád kezd szállani,

S különb különb kénnal téged ostromlani;

Nem tudom, mi jóban tudhatod foglalni,

Magad akkor midőn kénnal fogsz hartzolni.

Azért mostan térj meg, a' míg időm vagyom,

Eslekeddel tégy jól míg a' Nap fen vagyom, ²

A' míg egészed, s-erőd helyén vagyom:

Istenes dolgokról kezéd meg ne állyon. ^o

² Gal. 6. 10 ² Job. 12. 35. ^o Eccl. 9. 10.

7. A' Testből ki-ment Léleknek intése.

O' H ti kik a' Nap fényt még meg nem untátok,

S vidám izemeteket még bé nem hűntátok,

Az én intésemet, kérlek, halgassátok,

Ertelmét azoknak jól meg-fentolljátok.

Mert im, a' kit tegnap Népek bősűllöttek:

Es nagy távúly földön Urak köszöntöttek,

Előttek s- utannam Szolgák fereglettek,

S-mint az Anya-méhet a' rej környül-vöttek,

Most még csak az-fintsen ki engem biztasson,

S-azidegen földön útakat mutasson,

Nintsen, el sáradtat, a' ki meg-nyúgasson,

Avagy tanácsával éltesse, s-oktasson!

I. RESZE, Az Halálról.

Sokkal különb fokás vagy on ez országban;

Mástörvények s vadnak a' Decretumokban;

Külömb ítéllettel élnek Tanácsokban,

Hogy sem e' világi Parlamentumokban

Mert itt az Aranyak bősűlletinintsen;

Nyájas tsuftságoknak még csak hire fintsen;

Ne véld bár, hogy a' gyöngy itt meg-ékeftsen,

Avagy a' szép termet haláltól meg-mentsen.

Világ bősűsége, itt tudatlanságnak

Tartják, s-Test szépségét, urálatosságnak,

Hivalkodó szokat s nehéz gonofságnak,

Tartnak itt, s-helye nints semmi álnokságnak,

Királyok, Tsászárok itt nem uraltatnak,

Ha Isten kedvében ők nem találtatnak,

Egy jámbor Koldusnak Urak fejet hajtnak;

Julius Tsászárnak még szállást sem adnak,

Sem pénz, sem hatalom itt nem uralkodik;

Jó nyelv, s-okos elme nem prokátorkodik;

Bárfony alatt undok élet, pironkodik;

Rongy alatt szent élet, vigad, s-királykodik,

Vajha én a' Testbe most vízfűz-mehetnék,

S-itt való dolgokról veled beszélhetnék!

Tudom, szived földről el-idegenednék,

S-a' Mennyei jókhoz inkább ragaszkodnék,

En a' tanács azért, hogy a' sötét völgyre

Ugy készűlly, és vísfelly-gondot életedre,

Hogy gyalázatot ne hozz szegény-lekedre;

Mert itt tekintet nints Nemes-termetedre.

² Isa. 55. 9. ² 1. Cor. 3. 19. ² Matih. 12. 36.

² Gal. 2. 6.

A' Négy végső dolgoknak

Most szerezz, oh ember, néked barátokat
3. ez Országra. való hiv Kalauzokat;

Ezeztől ne szánnyad a' takarmányokat,
Hogy veled közöllyék örök hajlékokat.

Légyen gondod, kérlek, a' kétfzer köntőfűre

Hittel s. szeretettel égő szövétnekre:

Hogy ne találj elni külső sötétségre

5. a' fog tsikorgató kemény hidegségre.

1. Luc. 16. 9. 2. Prov. 31. 22. 3. Matth. 23. 12.

*MASODIK RESZE.**AZ ÍTELETRŐL.*

1. *Hogy az Utolsó Ítéletről. való gondolkodás által
Ember a' gazdagságnak meg-utálására
indittatik.*

JAj mi-ként éppitnek kint ses Tárházakat:

Sokan, Palotákat s. nagy Udvar. házakat,

Tsak meg sem gondolván rossz állapottyokat!

Mert halál ezennek meg-metszi torkokat.

Fel-hányván praedára sok takarmányokat,

Rájok gerjeszt nagy sok Comediá-sokat,

Hogy ő rólok írják Trágédiá-jokat,

S. tudtára Világnak adgyák vakságokat,

Kinek gyűjtessz kérlek Kaszáló-téteket,

Erdőt, szántó földet, és szép sík-mezőket,

1. Luc. 12. 20.

M. RESZE, Az Ítéletről.

Halászb. vizeket, gyümölcstös. kerteket,

Ezüst, s. arany termő erős kő. hegyeket;

Roppant Várafokat, kerített Várat,

Szép nemes lovakat nagy sereg barmokat,

S. madár-szárnyon járó jeles Paripákat,

Könyű agarakat, s. vadászó folymok?

Részeg szerentsének undok okádásán,

Szem-fény. vesztő világ mérges nyalánkságán,

Mit kapdos efféle múlandó hívságán?

Nem ládd-e a' horgot hitető páltáján?

Mert, bár meg-dúlnád is Midáft gazdagsággal:

Offavius Tászfárt, földi Urasággal;

Vagy Salamon Királyt, eszes okossággal:

Elzedbe sem vedzed, s. már von a' horoggal.

Bátor, gabonával meg-rakott tsüreid,

El-szórt buza maggal nagy gazdag szerűid.

Gyümölcstől meg-terhelt szép szőlős kerteid,

Legyenek is, és fő Borral tölt pintzéid;

Avagy bár Juhokat, s' nagy széles aklokat,

Elztrengádból téjjel tellyes fajtárokat,

Túdós vaj köpüllő fő Pakulárokat,

Szerzettél légyen is, sok jeles Tulkokat;

Jaj s-mit használsz vélek, ha Istent nem féled?

Poklodat ezekkel inkább tsak gerjeszted.

Elnem vészik rólad, mert ezek sok vételked,

S. Itélő szék előtt meg nem mentnek réged.

Haragos Birádat meg nem engesztelik,

Sem az Pokol tűzét meg nem enyhítetik:

2. Sap. 5. 8.

A' Négy Végő dolgoknak

Kénköves füst bűzzel a' te torkod telik,
 S csak te reád fogok Hohéroknek félnik.
 Erős szám-adálra midőn vitettetünk;
 Mit használ a' fegyver? meztelen megyünk,
 Mit használ a' harag? fegyver nélkül lészünk;
 Mit használ a' bibor; tűzbe helyheztetünk

* 1. Pet. 3. 7.

2. *Hogy az utolsó ítéletről való elmélkedés által
 a' Bűn undokságának isméréstire
 indítottunk.*

OH gond. vifeletlen, vakmerő, séretlen,
 Tanás. nélkül szükös. Lelkedhez kegyetlen,
 Földhöz ragatzkodott szív! mert a' végetlen
 Kinokra nem vigyádsz, s. élsz illy mértékletlen?
 Mit vélsz mikor a' bűnt mint vizet úgy iszod?
 Talám azt ítéled, hogy ítélő Biród
 Meg-holt, s e' Világot mind örökké bírod.
Quintesszencia id hogy illy fennyen írod?
 Vaj ha meg. gondolnád rettenetességét,
 Isten Törvény tévő székeinek s. Szentségét,
 Elmédben forgatván igaz keménységét:
 El bálná, meg hidd, teft tsontod s. szöverségét!
 Mert sokaságu kinok akkor környül-vésznek,
 Régi sok bűneid előben vitetnek.
 Minden téteményid környüled lezzegnek;
 És a' bűnert való kénok jelen léfzenek,

* *Deut. 32. 42.* * *Job. 19. 16.* * *Ecol. 7. 40.*
 * *Psalms. 29. 4.* * *Psalms. 49. 21.*

II. RESZE. Az ítéletről.

Fejed felett látod haragos Birádat;
 Lábad alatt nézed fel gyuladt Poklodat;
 Jób-kéz felől látod szánó Angyalodat;
 Bal-kéz. felől nézed vádló Hohéridat.
 Most gondold-meg, dolgod akkor miként léfzen?
 Mert ezer kérdésre, csak egyfőzöd sem léfzen;
Apollatid-nak ott helye nem léfzen:
 Prokátort a' Biró akkor bé nem vészzen.
 Atyafuságnak ott helye nem léfzen:
 Az ki mint élt, a' ként *Sententziát* vészzen,
 A' Kapás Királynál felsőbb helyet vészzen:
 Mert választás-nélkül Biró törvényt téfzen;
 Pokol-béli tűznek kietlen inségét,
 Bár inkább szenvednéd egy ideig, s-féltgét,
 Hogy sem, mint Istened haragja mélységét,
 Fejed fölött látnád s-*Sententziád* végét
 Mert mint a' tengeri szél-vész a' hajokat,
 Avagy mint forgó szél az úton-járókat:
 Isten haragjának kardgya Gonoszokat,
 A' ként környül-vészti, s-meg rontya tsontyokat,
 Kinek hogy ha csak egy tekintetűl-is,
 Ertzből tsinált erős Egek oszlopi-is
 Rettegnek, s-tsak nem ki dűlnék helyekből is;
 Vallyon s-te hová leszálsz, ki félsz árnyéktól-is?
 Sőt ott minden-féle teremtettt állatnak
 Nyelve reád támad; s-az egész Világnak
 Hallattára, nagy sok hamiskodásodnak
 Hellyét, és oráját mutatván, vádolnak.

* *Job. 9. 3.* * *Apoc. 2. 7.* * *Col. 3. 25.* * *Prov. 1. 27.*
 * *Sap. 5. 24.* * *Job. 26. 11.* * *Sapient. 5. 21.*

A Négy Végő dolgoknak

Kikkel gerjesztetted Isten haragjának
 Olthatatlan tűzért, fel-emelt karjának,
 Büntető ostorát választván magadnak,
 Ugyan azok lélnék vádloí ortzádnak,
 Es mint a' meg-bűfűlt szoptató Medvének,
 Midőn éltét félti o' kedves kőlykeinek,
 Vér-ontásra dűhött fogai készülnek,
 S-ajaki tajtékkal s-vérrel ferteztetnek;
 Avagy mint a' hartzra indúlt Vitézeknek
 Seregi, Zászlónként vással fegyverkeznek:
 Istenteleneken a' ként igyekeznek
 Bolcszúját állani, szent Teremtőjöknek.
 Azért meg-téréfre a' mig időt vagyon,
 Istenünkhöz lelkünk addig folyamodgyon;
 S-kemény zokogással addig meg ne állyon,
 Miglen vétkeinkért irgalmat találjon.
 Mert, kik egyszer pokol kényyára vettetnek
 Soha onnan többé visszsa nem jöhetnek,
 Szent Lukás Gazdaga bizonyosága ennek,
 Most ébredgy fel azért, s-vedd eleit ennek.
 Nem létszen ott haszna könyhullatásidnak:
 Sem helye nem létszen hoszszú fíralmidnak:
 Nem létszen orvosá kemény fásdalmidnak:
 Végét ott nem éred s' szomorkodásidnak.
 Nyavalyádon való komorkodásodat:
 Nagy ohajtásodat, s-buskolódásodat;
 Mint a' falra hánád fővetlen borfodat,
 Teak olyanná tartya Biró szándéodat.

o' Osé. 13. 7. p' Isá. 59. 18. Gal. 6. 10. Luc. 6. 26
 Judit. 14. 10. 11.

II. RESZE, Az Utolsó.

Vagyon-e olly bolond ember e' világon,
 Ki izem-pillantásig való vigaságon;
 Örökkön örökké égő tüzet váltson,
 Es kívánnyon hálni szénből tsinált ágyon?
 Tudnál-e, oh ember olly vakat mutatni,
 Az ki e' Világi bolondságban élni
 Es a' földi jókkal bolondul öltözní.
 Inkább igyekeznék hogy sem metnyben menni
 Örökké Mennyei jóktól távolyn lenni?
 Örökké szenteknek ellensége lenni?
 Örökké Mennyekből s' számkiverett lenni?
 Örökké Istennek haragjában lenni?

o' Psal. 139. 11. v' Sap. 2. 2. s' Matth. 25. 41.

3. Hogy az Utolsó Itéletről való gondolkodás,
 a' Világi dolgoknak kívánságától el-
 vonfsza Embert.

AZ Kővér Major-ház mit használ v' Gazdagak?
 S-témérdek fok kintsek kik börtben tartatnak,
 Véres veritéke fok szegény Jobbágyinak,
 S-tsalará fényessége földi Uraságnak?
 Sentenciás Biró mikoron ki mondott,
 Kinozó tűz és láng ellene támadott,
 Es minden reménség s' nála meg-hervadtott:
 Mit használ akar mint Aranyban vigadtott?
 Midőn a' kietlen örökké valóság
 Szivedet bé-tölti, s-igaz szomorúsag.

o' Prov. 11. 18. s' Sap. 7. 3.

A' Négy Végő dolgoknak

Trombita harfogás, * s. Lelki ifzonyúság:
 Ugyan reád rohan mint *Aénás* sulyolság:
 Egész Világ előtt bűnben torkig állasz ^b:
 Még a' föld is reád támad a' kinn állasz:
 Meg-vákozharatlan *Sentenciát* hallasz:
 Velzed é eszedben meily nagy(zégyent) vallasz.
 Számptalan hohérek környüllézzegenek,
 Az hol még az jók is felnek és rettegnek *:
 Sok ezer bizonyság tsak téged neveznek,
 S a' fűtásra minden útát bé-rekesznek.
 Örök tüzet gondold meg, s a' boldogságot;
 Örök fogságot nézz, s örök szabadságot;
 Örök ké-való kénst, s örök vigaságot;
 Örökkön örökké-való szomjuságot d.

* *Zac. 9. 14* ^b *Sapient. 3. 21.* ^c *1. Pet. 4. 18.*
 d *Luc. 16. 16.*

4. *Hogy az utolsó Itéletről-való elmélkedés, az
 igaz Penitencia tartására indítja az
 Embert.*

Oh te rettenetes, el-kerülhetetlen
Josaphát völgyének * napja! s. tűrhetetlen
 Isten haragjának ideje! szüntelen,
 Miért nem furdaod izivemet s végetlen?
 Oh te fetétségnek, s siralomnak napja!
 Oh bőszerű-állásnak s haragnak orája?
 Oh nyomoruságnak, s nyavalyának pontya?
 Oh igen keferű, nagy, s-forgó ízél napja ^k!

* *Ezech. 30. 31.* ^f *Osé. 2. 2.* ^g *Amos. 1. 14.*
^h *Sophon. 1. 13.*

II RESZE. Az Itéletről.

Mikor ez fel támad, el rémül a' Halál,
 S a' Természet, látván hogy holt-is talpra áll,
 Kemény Itéletre égből Bíró le száll ⁱ,
 S-Bakokat Juhokat ki-választ, ^k és számlál p
 Jaj nyomorult bűnös világnak fiai!
 Hová léftek, mikor a' Tenger habjai ^l,
 Földnek, madaraknak, s vadaknak gyomrai
 Ki vetnek, s-nem vésznek többé ör bé torkai?
 Vaj ha most elménkben forgatnók azokat
 A' koporló között zengő Trombitákat ^m
 A' kik Itéletre fel-kölkik Hóltokat;
 Bizony nem keresnénk énni hiyságokat,
 Mert ki mondhatatlan ifzonyú felelem,
 Rettegésbű-bánat, és Lelki sérelem
 Reánk rohan akkor, s vádol az értelem;
 S-főként, ha meg-fagyott bennünk a' Szerelem, ⁿ
 Valahová teted könyves szemeidet:
 Mindenűt előtted látod vérkeidet:
 Sohult nem láthatod semmi mentségedet,
 Kivül, belől, rajtad érzed inségedet.
 Az fűtásra semmi hely akkor nem léfzen,
 Sem hegy, sem köszikla akadált nem téfzen;
 Mert az egész Világ talpig tűzben léfzen;
 Még Pokol-is akkor senkit bé nem vészten.
 Hegyek, völgyek téged o el nem boríthatnak;
 Mert, mint a' vialz tűztől pa'ként el-olvadnak:

ⁱ *Luc. 21. 27.* ^k *Matth. 23. 32.* ^l *Apo. 20. 18.*
^m *1. Thess. 4. 16.* ⁿ *Matth. 14. 21.* ^o *Luc. 23. 30*
^p *Psal. 56. 5.*

Szörnyű.

A' Negy Végző dolgoznak.

Szörnyű ropogással Tsillagok le-hulnak
 És nagy sebességgel Egek is el-múlnak
 Tengernek ilzonyú kemény zuhogása,
 A' földnek szüntelen való indulása,
 Napnak, s. Holdnak véres homályosodása,
 Ugyan meg-fonnyasznak, s. vadak ordítása.

Oh *Caucasus* nak kemény vad szelei,
 Egi Palotáknak szép lakó helyei,
 Pokol döglegyes kén köves szelei,
 És *Adám*-tól való népeknek elei!

Láttatok-e kérlek valaha olly dolgot,
 Vagy hallottatok-e illy ifszzonyúságot?
 Mert két ágyas-tárnak edgyik t Menyországot,
 Másik, vélsen kénző véghetetlen lángot.

Az kedves fiaktól Anyák el-vonyatnak:
 Atyák, tűzre, fiak, menybe b'otsáttatnak:
 Szolgák, vigaságra; s' Urak, kinra szállnak:
 Atyafi, s. hűtös-társ egymástul el-válnak.

A' Nufzt, hiúz, párdutz-bűrről b'ellet-suba
 Meg-homályosodik, s. fenlik bojtos Guba:
 A' Czinadof, lángal; tündöklök otromba
 Ször-sák, s. vigan mégyen a' nyugodalomba.

A' kiket e' Világ bolondoknak vallott,
 És még életre-is méltóknak nem tartott,
 Sőt keletűséggel s. kényal nyomorgatott,
Sentenciái * *Bíró* azokkal mondat ott.

⁹ *Matth. 24. 29.* * ² *Per. 3. 10.* * ³ *Luc. 21. 26.*
⁴ *Luc. 17. 39.* * ⁵ *Matth. 13. 49.* * *Matth. 19. 28.*

Itélői

II. RESZE. Az Itéletről.

Itélői azok lesznek e' Világnak,
 Kik Itten kedveért drága szép ruháknak,
 Szerelmes Atyáknak, s. minden gazdagságnak,
 Szerelmét el-hadták mint múlandóságnak:
 Akkor örvendeznek, kik józanon éltek;
 Sirnak pedig: a' kik eflig dösöltenek:
 Leg-inkább vigadnak, kik többet túrtének;
 S. kik mennél könnyebben éltek, inkább félnek,
 Kik *Christus* tanácsit követték, s. le-ülnek;
 A' kereszt-viselők, bátorságban lesznek, s.
Christus ellenségi h'óh'ér kezben esnek:
 Sok Ur, Király, Tsászár fenn álva reszketnek;
 Sirvák és özvegyek, vigaságra mennek;
 Gazdag dúfok, örök tűzre üzetnek:
 Viszont, sok Port, s. küldűst, Pokolra kergetnek;
 Zászlós Urak, vigan Menyben helyheztenek;
 Ki Apját, ki Annját, és szerelmes bátyát;
 Ki Nénnyét, ki hűgát, s. ki hites barátját;
 Edgyik, Feleségét, s. kénnyen tartott Fiát;
 Másik, láttya tűzre vettenni Leányát

Sentenciát mihelyt Halászkok ki-mondgyák:
 Nagy *Sándor*, mindgyarást a' kinra ragadgyák;
 Eörök tűzre hatmis *Prókétort* taszittyák:
 Tizen ötöd napra többé nem citályák;
 Senkinek ügyeit ott nem hallogattyák;
 Edgyik esztendőről másakra nem vonnyák:
 Lelki ílméretink, mert, mit könnyvek, nyilvának-
 Lesznek, s. dolgainkat mindezek láthattyák,

⁷ *Matth. 16. 28.* * ⁸ *Sep. 5. 1.* * ⁹ *1. Cor. 4. 5.*

A Négy végső dolgoknak

Veszed é eszedbe, melly nagy szégyent vallasz,
Midőn Világ előtt torkig bűnben állasz:
Mostemberek előtt kikét meg nem vallasz,
Azokért irtozó *Sentenxiáit* hallasz.

Elő-hozzák ama' rettenetes Könyvet, ^b
Mellyből meg-ítélnek minden álnok szívet,
Buja szemet, szájat s-rágalmazó nyelvet,
S-ki-hánnyák fok között mint ártalmas fűvet.

Nem lehet olly kicsiny, vagy titkon tölt vétek,
Mellyeket semminek most bolondul vétek,
Hogy ott elő nem jár: s- gyalazatot véstek,
Egész Világ előtt, s-kárhozatot értek.

Arvák s-özvegyeknek meg-nyomorítói,
Perpatvar, tsalárdság, s-új bűntalálói,
Támadás, hit-szegés hámis indítói,
Ott meg gyaláztatnak, s-Isten káromlói,

Meg-kérdik, bár meg-hidd, mint éltél eszeddel,
Jószággal, ^c kintseddel, és szép természetteddel,
Tudományoddal, és jó egészségeddel,
Erőd s-hatalmaddal, nagy böltseségeddel?

Ha mit jót miveltél ^d, még azt-is meg hánnyáka
Minden igazságnak végét meg fontoltyak:
Mert *Jerusálemet* lámpáfnál vizsgállyák, ^e
Akkor; s-bé nem vészik, ha heántalállyák.

Mit felelsz Birádnak, kérlek az Istenért,
Ki éjert és napot edgyé tész tiz pénzért;
S-Istent-is meg veted romló tisztességért:
De csak két lépest is alig tész sz. Lelkedért?

^b Apoc. 20. 12. ^c Luc 16. 2. ^d Psal. 74. 3.

^e Soph. 1. 12.

II. RESZE. Az ítéletről.

Igy kell-e bősűlnöd véres veritékét,
Es ki mondhatatlan nagy Kin-szenvedését,
Harmintz esztendőig való epeségét,
A' Jesus Christusnak s-Sebei mélységét?
Kik most tapodgyátok Testamentom vérét:
S-világra felzítitek a' Christus Isten Testét, ^f
Bizony, számot adtok minden jó intésért,
Es a' jóra-való alkalmatosságért,
Mennyi fok jó példarláttal életedben,
S-hallottál füleddel Szentek életében,
Jó gondolatokat érzettél szívedben!
Hogy nem veszed magad, nyomoruk, eszedben?

Ott nem csak a' tennen fejedről adtz számot;
Jobbágyra, s-tselédre mint viseltél gondot,
Meg-kérdik; s-szűköstnek mint adtal tanácsot,
S-fárat szarándoknak ^g kedves nyágodalmot?

Ha Or gazda voltál ^h s-gonosz példát adtal,
A' vagy álnokságra ha kit tanítottál;
Békeség gyűlölő, ⁱ vagy ha fonder voltál;
Part-ítélre s-vérre ha tanácsot adtal?

A' mikor vétkeztél, mi jót mulattál-el?
S-fogadást mellől hányszor agrottál el;
Leg-kisebb dolgod-is meg-látod ezennel,
Ítéltre álván szörnyű félelemmel.

Mert világosabbak szemei a' Napnál, ^k
S-hathatóbb beszéde a' két élő kardnál,
Ítéző Birádnak; és az el-lőtt Nyilnál
Meg-változhatatlamb s-a' Pokol kinnyánál.

^f Hebr. 10. 29. ^g Matth. 25. 43. ^h Isa. 1. 13. ⁱ Ps.
119. 70. ^k Eccl. 24. 28. ^l Hebr. 4. 12.

A Négy végső dolgoknak

Te azért, oh ember, hogy ha kedves lelked,
Es az üdvösséghez vagyongigaz kedved:
Azt adom tanácsul (Vedd jó neven) néked,
Ej! nappal légyen Menyben a' te izved.

5. Az meg-ítéltetett Léleknek intése.

A Mennyit ért Hajdu a' harang öntéshez,
Kinek ügye nem volt, annyit ért Törvényhez:
Azért nem is készül az Ítélt székhez,
Mellyért üzettenek sokan *Lucifer*-hez.

Te azért, hogy szégyent ne vally Birád előtt,
Halgas beszédemre, s értsd meg dolgom mint lőtt,
Mert nints az ég alatt olyan Nemes szűlött,
Ki meg ne rettennyen itt a' Birák előtt.

Meg ne tsald magadat kérlek az Istenért,
Mert számot adtz; hidgyed, leg-kisfebb dolgozért,
Hivolkodo, tréfás, gyenge beszédidért, ^m
S-ha szontalanul tölt sok gondolatidért.

Olly dolgot forgatnak, kit még nem is veltél,
Hogy gonosz lőtt volna, s-benne bátran éltél;
Meg-kérdik, olly frissen ki kedveért léptél, ^m
S-szintén ott esel meg, a' hol nem is féltél. ^o

Mert ha ottan engem tsak egy tekintetért,
S-imádságban-való leg-kisfebb esetért,
Egy el-révelyedett gyarló gondolatért,
Ugy meg-rostáltanak, s-keves tunyaságért,
Hogy helyemet alig tudhatám találni,
S-tsak egy szót sem tudék meintségül felelni:

^m *Matth. 12. 36.* ^o *Isa. 3. 17.* ^o *Prov. 14. 2.*

II. RESZE. Az Ítéltéről.

Miként fogsz te, bűnben el merült, kerülni
Birád eleibe, és vele pörölni? ²

Most hand azért jól meg, miként eddig éltél ²
Tseledre, s magadra gondot mint viseltél ²
Szűkös atyád-fián miként könyörültél,
S-ha emberi kedvért bűnbe léledzettél:

Az Isten házában miről elmélkedtél,
S-ha szontalan dolgot miként beszélgettél,
Egy Mi-Atyánk alatt hányzor tekintetért
Hát megé; s-szemeddel kiket sertegettél? ⁴

Tsak egy szem-pillantás lintsen életedben,
Melyről számot nem adtz részenként lelkedben,
Hogy mérsz tehát élni illy fertelmességben?
Holott még az Jók-is élnek félelemben? ²

Hogy azért Mennyekben vigadhatsz Istennel,
Világ adományát, mint ganéjt ² rapod-el,
Hogy örökké Menyben élhess békeséggel;
Titesleg kívánást, testet, s-aranyt hadgy-el,

Hogy örök tűz lángját rávoztathassad-el,
Gyakor siralmiddal bűneid töröld-el,
Hogy örök kín-vallást, s-poklot kerülhess-el:
Ugy bannyál testteddel ² mint ellenfeleggeddel,

² *1. Pet. 4. 18.* ² *Isa. 3. 16.* ² *Job. 9. 26.*
² *1. Mach. 2. 16.* ² *Phil. 3. 2.* ² *Johan. 12. 30.*
Edick. 7. 6.

A' Négy végső dolgoknak

HARMADIK RESZE.
AZ POKOLROL.

1. Hogy az Pokolbéli Kinokról való gondolkodás a' Büntül el retenti az Embert.

OH meg-foghatalan szörnyű balgatagság!
Tudák felett való nagy tudálatosság;
El szenvedhetetlen iszonyú tunyaság;
S örök tűz érdemlő vakmerő bátorság;
Imé Hitünk tartya rettenességét
Pokol kinnyainak, s bizonyos infegét;
Mérges férgeknek dögleletességét,
S kinzó lángjainak végheterlenességét:
Még-is olyan bátran, Törvény-nélkül élünk;
Mint ha Isten, s Pokol nem volna, és végünk!
A' jövőendő kintől egy tseppet sem félünk;
Sőt mint vizet v' ilszuk a' bünt, melyhez férünk!
Hogy ha most az Isten követét borsátná
Az Egből, vagy holtyát földből támasztaná,
Ki által Világnak ezt tudtára adná,
Es titkos tanátsát ki nyilatkoztatná;
Hogy valakik mostan e' Világon élnek,
Mindnyájan Istennek fiaivá lesznek;
Es a' végheterlen jókban részesülnek,
Edgyen-kivül, kit az örök tűzre vetnek.
Oh hatalmas Isten! melly szörnyű felelem
Élnék mindnyájunkra, és lelki gyötrelmem?

1. Thessal 5. 3. v' Job. 15. 16.

III RESZE. Az Pokolról.

Most pedig száll reánk nagyobb veszedelem:
S. még-is hajja hujját * kiáltnak szüntelen,
Mert, mint a' bányákon állott főlvényeknek,
Soksága meg. düllyá az arany szemeknek
Számát: meg-halladgya a' kenti v' veszendőknek
Sokasága, számát idvőzülendőknek.
A' bolond, vakmerő Világnak hiúságát;
Ne kövessed azért, Ember, s. nyálkságát;
Egy szem pillantásban Pokol szomjuságát;
Ha meg nem akarod költölni. s rabságát.
Mert talám estvéig meg-kérik lelkedet,
Ki még álmokban is nem törte elmédet;
Bellyék Lucifer. nél ültetnek tégedet,
S. végheterlen jaira szállítták fejedet.
Nem leszzen ott néked tsak egy csöp vized is;
Hogy tsak nyelved végét b' hüvölíthetnéd is.
Nem leszzen ott szabad tsak egy szál hajad is;
Nem leszzen, kire tsak szemed vethetnéd is.
Balgatag emberek, imé miként vesztők!
Hová leszzen akkor régi reménségtők;
Egy kevés hívságért örök kinra estők,
Egő nyofizolyákat melly nagy árron vesztők!
Midőn szomjúságtok lángal itattatik.
Kén kövel ehségtek midőn kinoztatik.
Keresetekben semmi meg nem adattatik,
S. az el. múlt esztendő hátra nem vonyatik.

* Sap. 2. 9. v' Matth. 22. 14. Iſa. 24. 13. v' Job.
20. 5. a' Luc. 12. 20. b' Luc. 16. 24. c' Iſa. 9. 5.

A' Négy Végő dolgoknak

Ki fog benneteket akkoron biztatni?
Vagy lángban ülőkön ki kezd firánkozni.
Midőn kegyesség fog Menybe rekeszkedni?
Es a' kietlenség kőzetek forgodni?

Sentenizia mihelyt reád ki mondatik:
Veszett fejed mindgyárt Hohérnak adatik,
Minden teteményed elődben rakatik,
S-véghesterlen tűzre Lelked ragadtatik.

A' rövid örömért: Örök siralomra,
Kis gyönyörűségért, Örök fájdalomra;
Rövid torkolságért, Örök koplálásra
Víznek, bár meg-hidgyed, s-örök égő lángra.

Meg-beszélhetetlen kinra hanyattatik
Minden tagod, s' izról-izre szagattatik:
Uj kinra vízontag őszve rakattatik,
Jaj-szó, s-fog tsikorgás környüled hallatik.

Meg-poshatt kén köves Test bűz szaglattatik:
Epével, s-űrömmel étked trágyáztatik;
Eördögi látással szemed kinzattatik;
Káromlásra szájad ottan fel-nyittatik.

Bűnnek sokságával elméd fenekedik;
Akaratod mindgyárt ott meg-keményedik;
Ertelmed mint Pokol, úgy meg-serétedik;
S-tested, mint a' hólt szén, úgy meg-feketedik.

Eles borotvából tsinált ágyon hálnod,
Meg-olvadt őnat kén kővel kell innod;
Ha dúskát tudt innya, ott meg-mutathatod,
Torkodnak mélységét még-is próbálhatod.

^a Psal. 29. 15. ^c Psalm. 49. 21. ^e Matth. 2. 12.
^d Luc. 13. 28. ^h Jer. 9. 15.

III. RESZE, Az Pokolról.

A' meg-mondhatatlan tűz melegségéből,
Ifzonyú hidegre vetnek irigységéből:
S-meg-gondolhatatlan hideg infégéből,
Kéfszen vár fördőjöd fel forrott kén-kőből.

Mit használ ^k Pokolban a' Királyi páltza:
Avagy *Dárium* nak minden arany lántza?
Herodes Leányának kellemetes tántza?
Nem nyer ott országot; sőt meg-pirúl ortza.

Mit használ tenéked, hogy jó tántzos vóltál,
Hogy ^o táblát gyakran virratig jádzottál,
Tágas serlegeket egy húromban ittál,
Ha az örök tűzre immár taszittattál?

Hogy hirt nevet földön, s' örökséget nyertél,
Minden dolgaiddban vigaságot leltél?
Mit használ már néked, hogy sokáig éltél,
Hogy ha az örökké-való tűzben estél?

Mit használ a' jó nyelv? *Prédikátor* vóltál,
S-Prédikáló székből nagy fenn kiáltottál,
Szép hangos torkoddal füleket hizlaltál,
S-bőlt tudományoddal sok népet tápláltál?

Avagy, vaj s' mit használ, hogy jó Vitéz vóltál,
Es számtalan sokszor Pogány vért ontottál:
Falut, Kastélyt, Várost gyakran fel-prédáltál?
Hogy ha örök tűzre egy pontban szállottál?

Mit használ sz most véle, hogy Országot birtál;
Tsászárt, Királyt, Hertzeg, s-Nagyságot Ur voltál,
S-számtalan sok népet hartzon le-vágattál,
Ha végetlen tűznek ételül adattál?

^k Sap. 3. 9. ^l Marc. 6. 22. ^m Isa. 5. 11. ⁿ Matth.
16. 26.

A Négy Végő dolgoknak.

3. Hogy a' Pokol helyének, és örökké-valóságá-
nak elmelkedése, az Világi gyönyörű-
ségtől el-vonsza az Embert.

A Z kik e' Világon Országot állatnak,

Avagy Nemes Házat, s Várakat fondálnak;
Dinárviu szaván s' reguláján járnak:

Jó egű s gyümölcsös lakó helyt választanak.

Mert a' dögtelekes *Amsan* erdején,

Vagy *Atna* hegyének gőzölgő erdején,

Egyiptus mocsolyás lombokos mezején,

Nem lakik még eddig fenki maga kényen.

Illy gond-viseléssel veszendő várakat

E' Világ fiai éppitnek, s Házakat:

De a' véghetetlen tűzes barlangokat,

Mint ha nem volnának ugy tarttyák, s kinokat.

Kik mölt Hattyú-tollal töltött párnán hálnak,

S gyengén tartott lábbal földön alig álnak.

Biborral s' burított hintókon sétálnak,

S-mint a' Sas kefelyő földre ritkán szállnak;

Vajha meg-gondolnák Pokolnak inségét.

Undok, túrheletlen füstös bűdösségét;

Sok kárhozott Testnek rút fertelmeslegét;

S végetlen jaj szónak ifzonyú nyögését!

Mert, mint a' tonnába rakott heringek közt

Sonál egyéb nintsen, kit halálsz ott rekezt:

V gy miként a' Téglás mikor tüzet gerjeszt

Kementzede lángnál mint egyéb téglák közt.

S. p. 2. 2. P. Luc. 16. 19. 9 Jerem. 49. 16.

III. RESZE, Az Pokolról.

Kárhoztakra a' ként rohan a' szorongás;

Ott lészén amaz rút éktelen vilongás:

Ugyan meg-bolondit a' fok fog-tsikorgás;

S világosság nélkül-való tűz pattogás

Szél, vész s' zápor-első, meny-dörgés, ferétség,

Tsattagás, ropogás, s ifszonyú hidegség,

Kén. kő bűz. felelem fekélyes betegség,

Szomjuság, dög-halál, s-remitő szegénység,

Isten ellen lészén számtalan káromlás,

Irigység szidalom gyalázat, kár-vallás,

Munkás, haszontalan, fok féle bujdoklás:

Ott semmi szer tartás s' nem lészén udvarlás.

A' mélységnek ama' feneketlen kútyát,

Kinek menyben tarttyák végetlenül külsát;

Az utolsó napon meg nyittyák, s kapuját,

Moly füsttel meg állya a' Nap-világ útyját.

Tízstátalan, búja, fertelmes testeket,

Annak fenekére hanyák, s irigyeket,

Szörnyű gyalázatba ejtik kevélyeket,

S-tűzes ősztonókkal furdallyák Testeket,

Frissen lakók, tsak egy tsöp vizet sem vésznek;

Hamis Törvény-tévők, tűzes szurkot észnek;

Gyűlölt szegénységbe Gazdag dúfok esnek,

S haragolok szíven *Assis* kigyók s' lésznek.

Jaj a' kemény y fene Arany-koronáknak,

A' kik torkon-verve fok szegény Jobbágyinak.

* Luc. 13. 28. * Psalm. 106. Matth. 22. 13.

Ecol. 16. 18. * Job. 10. 22. * Apoc. 1. 18. * Apoc.

9. 2. * Job. 20. 14. Sap. 6. 6.

A' Négy Végző dolgoknak

Es alatok- valo holdolt Várasoknak.
 Igaságát rontják, s- hamissan hartzolnak!
 Jaj a' nagy Királyok rágalmozóinak,
 Avagy Fejedelem fondorkodóinak, *
 Hatalmaság alatt kik lenni nem tudnak,
 Es, mint a' déltz-eg-lő, atzél zablát marnak!
 Jaj, a' páva módon lépő kofzortúknak,
 Ortza- szegyenítő rüt szeplős pártáknak,
 Iffiak sertegető fel- vizszált hajaknak, *
 Szem fényvelztő undok kendőzött ortzáknak!
 Jaj, a' most ferkedett gyenge bajuszoknak, *
 Gyöngyös bokszrával tündöklő tollaknak,
 Tisztaság kiserítő, s- les hányó Tsizmáknak;
 Bor tsifzár, * s- kérkedő tsifra Katonáknak!
 Ott minden véteknak szabott kinnya leszen, *
 S- ki mellyik tagjával gyakorta bünt részen,
 Sulyosabb büntetést az tagjában vérszen:
 S- hatalmasok kinnya hatalmason leszen, *
 Oh te haládatlan régen meg- átkozott, *
 Léthér- vize mellett Sárkány- téjen hizott,
 Erdő- háton termett, kősziklához fajzott
 Embert szűv: a' Bűn, ládd- é mibe hozott?
 Hogy- ha most elődbe egy ágyat hoznának,
 Melyben fejért gyapott lágy párnák vólnának,
 S- órága szép virágok fellyül villognának,
 Es téged é' kappen azzal unfolnának.

* Eccles. 10. 20. * Isai. 3. 17. * Prov. 7. 7.
 * 5. 55. * Rom. 2. 6. * Sap. 6. 7. * Gen. 4. 11.

III. RESZE. Az Pokolról.

Feküdjül hanyattá ebben a' szép ágyban,
 S- a' mig Isten Isten leszen, maradj abban;
 Bár ély minden földi kívánt vigaságban;
 Tsak tagjaid körvel legyenek. s- rabságban;
 Szemen- szedet búza kenyérével tartlak,
 Választott étkekkel kényessen hizlallak,
 Es a' Szerem piros borával itatlak,
 Hegedűs- Musika szóval vigasztallak:
 Tudom azt bizonyly hogy fel nem vállalnád
 E' terhet; s- ha rajtad vólna- is, le- ráznád:
 S- még- is úgy élsz mint ha ingyen sem halanád
 Pokol nyolozolyait, s- kinnyait tagadnád,
 A' kik most egymással bűnben társalkodnak,
 Kártyát, kotzkát sokszor nagy vigan járzodnak,
 Gonosz példájokkal mást bűnre tanítanak,
 Es szemérem- nélkül estig trágárkodnak;
 A' kik most gyakorta azon intelkednek,
 Miként egyebeket meg részegitsenek,
 S- el szánt undokságba mint keverheffenek,
 Mint egy tövés- lesz őszve- szövertetnek
 Kik most házak alá nagy göggel ki- ülnek,
 Vagy mint a' hangya boly sokszor őszve- gyűlnek,
 Es meg- szólyák a' kik alól fellyül jűnek,
 Mint dühös ebeket égő lántzra fűznek.
 Jaj nézzed, Szeretők egymást mint csapdofsák;
 S- szerelmes barátok szüntelem mardofsák;
 Atyákat s- Anyákat Fiok mint rugdofsák;
 Fiokat s- Leányokat Atyák kinezatták!

A' Négy Végző dolgoknak

Vidám, kőkény leinű, s-tsillag módon fénlő,
Botránkozás tévő, s-szépeket szemlélő,
S-minden szükség nélkül szabadon egérő
Szemeidet, ki rája a' kénköves szellő,

Méreg s s-epe szadat, orrodát bűdösítés,
Füled átkozódás, s-szíved keferűség,
Minden fele tagod fokságu ördögység,
Mint a' viz spongyiát, által-jár, s-epeség,

Vizkórág, fog fájás, kőszvény, hideg lelés,
Hagymáz gyomor fájás, kolikás, íz édulés,
Farsába szem fájás, torok-gyék, tsömörítés,
Meg-epeszt fok kinban való részesülés.

Te azért, kinek még efze helyén vagyon,
Vigyázz a' te fádra melly felé hajollyon :
Meg lásd, hogy Eszakra esni h ne talállyon,
S-a' végetlen örök tűzben ne lángollyon

Mert, a' gonofságból ha fel nem serkenünk,
Mint a' Zápor-első pokolra üzetünk,
Számptalan kínokra földbe rekeszterünk,
S-mint a' hamu tűztől ugyan meg-töretünk.

Mint füst a' szél-vészkor, széllyel kergettetünk,¹
Es mint hó tavaszkor, földbe bé-enyészünk,
Vagy mint apró korpák, a' ként meg örlődünk,
S-örökkön örökké kinlódásban lészünk.

¹ Deuter. 28. 33. ² Eccl. 11. 3. ³ Psalm. 67. 2.
Sapien. 5. 15.

3. Hogy

III. RESZE. Az Pokolról.

3. Hogy az örökké-való dolgokrol gondol-
kodás, lelki töredelmességre indítja
az Embert.

MIt biztat Világi hamis gyönyörűség?
Fejed felett áll a' nagy véghetetlenség!
Mivel táplál k kérlek, a' tsalárd reménség?
Majd reád rohan a' nagy véghetetlenség!
Hová mondgya hogy fűs a' mőstoha szükség?
Jelen vagy on már a' nagy Véghetetlenség!
Valahová fordulsz, mindenütt az inség;
Rajta tsepel tsak a' nagy Véghetetlenség!
Itt jókkal töltődünk; ott tűzben feredünk;
Fél órát dőslődünk? örökké évődünk,
Itt most gyönyörködünk? ott lángban évődünk,
Egy nap gögösködünk? örökké gyötrődünk.¹

Oh Világ szerető balgatag Emberek!
Múlándó örömet ilyen drágán vésztek;
S-az örökké-való jóra nem-is néztek?
Azért örök kinban bizony méltán léztek;
Effele marhákon kivenne kinokat;
S' el-hadná a' Testért a' Lelki dolgokat;
A vagy Földi tisztért, az Egben valókat
Meg-vetné, s-keresne égő nyoszolyákat?
Bóldog, ki el-hadta Világ ízöverségét,²
Villám módon-fénlő hamis ditsőffegét,
Lidértzes fejének tökéletlenségét,
Egi jóknak értvén véghetetlenségét.

¹ Prov. 1. 10. ² Apoc. 20. 10. ³ Matth. 5. 3

A' Négy Végő dolgoknak.

A' ki itt meg-verti Világ ditsőségét,
 Meny-országban várja Fejedelemségét:
 A' ki itt keresi Világ ditsőségét,
 El-vesztí Mennyeiben minden fényességét.
 Ezt forgasd elmédben, s-nem bánt a' Fősvénység:
 Nézd a' kinzó tüzet, s-el-fűt a' Részegség:
 Vigyázz a' kinokra, s' meg-áll az irigység?
 S-nem árthat tenéked a' Véghetetlenység.
 Hidd-el hogy porrá leszel, s-s-el-hágy a' Kevély.
 S-viganjő reád a' nagy Véghetetlenység. (ségi)
 Egy szem-pillantásban el-vész a' Tisztesség:
 De soha el nem hágy a' Véghetetlenység.
 Kevés idő alatt meg-fojt a' Beregség:
 Elő hátul áll a' nagy Véghetetlenység.
 Majd el hágy az Arany, s-tesztli gyönyörűség:
 Dereád marad a' nagy Véghetetlenység.
 Sok hiúságot, kemény örökké-valóság;
 Bűnt, meg mérhetetlen örökké-valóság,
 Hamisságot, igaz örökké-valóság;
 S-gyarló jókat, követ nem várt s' iszonyúság!
 Oh kemény, büntető örökké-valóság!
 Oh kietlen, tüzes örökké-valóság!
 Oh bűdös, iszonyú örökké-valóság!
 Véghetetlen, örök örökké-valóság!

° Gen. 3. 19. & Prov. 29. 1.

4. Az el-kárhozott Léleknek
 intése.

Ohti

III. RESZE. Az Pokolról.

O H ti, kik a' Földnek sírjával töltöztök,
 S-Biborban, bársonyban naponként öltöztök,
 Virágos kertekben örömeit szellőztök,
 S-egy helyből máfikban kényesen költöztök;
 Belzédemre, kérlek, hogy figyelmezzetek,
 S-pokol kinnyaira nyilt szemmel nézzetek,
 Ha azt akarjátok hogy el ne veszítetek,
 S-fejetekre tüzet hogy ne gerjesztetek.
 Mert, a' kik most külömb-külobb illatokkal,
 Mint egy Patika-ház, s-kedves pémátokkal
 Gőzölgötök, nyilván itt bűdös szurokkal
 Örtöket töltik, s' poshat dög szagokkal.
 Kik most torkotokat tsiklandoztattátok,
 Szükség nélkül talált ételekkel, s-tarttyátok,
 Tágas serlegekben nyelverűszattattátok;
 Bezzeg nagy bolondul tűzre hizlaltattátok!
 Jaj néktek, kik most meg-botránkoztattattátok,
 Az edgy gyűveket, s-bűnteteszittattátok!
 Az igazat a' kik most el-fordítottattátok,
 Jaj minémű kinra a' Lelket adgyátok!
 Vaj ki sokan égünk itt egy kementzében,
 Mint meg-tömt Scorpiók mérges szelentzében!
 Kik tsak egy meg-gondolt bűnért ördög házban
 Estünk, s-s-kinoztatunk öltöztetlan tűzben!
 Jaj átkozott fejünk, melly nagy kinra jöttünk!
 Az igaz ösvényből mert ki tévelyedtünk,
 Ertelem világa nem fénylett előttünk,
 S-az igazság Napja nem támadt-fel nekünk!

° Isa. 3. 25. & Prov. 23. 30. & Mich. 3. 9.
 ° Sap. 3. 9.

A' Négy Végő dolgoknak

A' szép arany időt mely rútul vesztettük!
 Affiúság lengéjét ördögnek szenteltük,
 Feslett erköltsünknek rozságát követjük,
 S. méltán mi magunkat e' tűzbe ejtettük!

Atkozott az óra, melyben fogontattunk!
 Atkozott az Anya, kitől hordoztattunk!
 Atkozott az Emlő, mellyel tápláltattunk!
 Atkozott a' Világ melytől meg-tsalattunk!

Jobb volna minékünk hogy semmivé lennénk,
 Avagy hogy kövekké edgy pontban tetetnénk,
 S. tenger mélylegébe örökké vetetnénk,
 Hogy sem örök tűzben vég-nélkül győtrödnénk!

Vajha mi a' földre most vizsgálva mehetnénk,
 Bár emberek közzé ne is eresztetnénk,
 Bátor minden-féle szűgyenben ejtetnénk,
 S. erős kinek alá minden nap vetetnénk:

Hamuban, s szőr sákban bátor öltöztetnénk;
 Minden-féle kinra jó kedvel sietnénk;
 Bátor a' dísznók közt moslékkal életnénk;
 Tsak hogy bűneinkért eleget tehetnénk!

Ti azért, kinek a' Panitantzára,
 Még időtök vagyon, a' meg. jobbulásra; *
 Ne vegyétek, kérlek, e' dolgot tréfára,
 Hogy ne jüjetez ez szörnyű kin. vállalásra. *

* Galai. 6. 10. * Luc. 10. 28.

NEGTE,

IV. RESZE, Az Boldogságról.

NEGVEDIK RESZE.

A' BOLDOGSÁGRÓL.

1. Hogy az Boldogságnak helyéről-való gondol-
 kodás, e' Világi örömtől el-vonsza
 Embernek szívét.

Ki fontolyhattyá-meg bõlts okolságában,
 Mely nagy öröm legyen Isten Országában;
 Kinek minden erő áll szabadságában,
 Es valamit akar, vagyon birtokában?
 Ott, mint Elet Ura, székiben ül maga:
 S. bé-tölt mindeneget vígasággal szava;
 Szerelmével köz minden édes java;
 Kinek boldogsága nem kisebbül soha.
 Bizony, mint hogy maga örök, véghetetlen,
 Hatalmas ereje, nagy, és győzhetetlen,
 Így Tárháza is meg. üresülhetetlen,
 Kiből lakó helye ki jelenthetetlen?

Azért a' Szent Írás bizonynyal hirdeti;
 Hogy senki elmével ezt fel nem érheti,
 Sem ékes nyelvvel ki nem beszélheti,
 A' miket készített annak, ki szereti.

Hogy ha e' V. lágon, tsak Izám-kivetésben,
 S. bánattal meg. töltött Halál tömlőztében, *
 Ennyi sok jót adott emberek kezében,
 Kit tsak nem-is hisznek fokban ő nevében.

* 1. Tim. 6. 16. * Isa. 54. 4.

A' Négy végső dolgoknak

Ugy-mint, ezt a' földet, széles határáival,
 Sok szép terméseket, minden hatznaival:
 A' folyó vizeket, kövér halaival;
 Hogy tartsák magokat azok javaival;
 Hát, a' hol magának, nagy bőségségével,
 Örökös helyeket rendelt, s' erejével,
 Melyben lakik edgyütt csak szerelmefivel,
 A' kiket meg, mosott szent Fia vérével;
 Vallyon s' ki mondhattya, mitsoda hely lehet,
 Gazdag épületi annak mire mehet,
 Nagy ditsőségeről értelmet ki vehet?
 Sok vig örömiről ki találhat nevet?
 Bártsak kívül nézzük az Eg kerekfegét,
 Fényes tsillagokkal s' ragyagó szépséget:
 Nem győzzük tsudálni annak ékesfegét,
 S' ki jelenthetetlen titkos nemességét.
 Hát belől, mint lehet annak állapottya?
 El-fárad az elme mihelyt azt forgattya;
 Meg-némul az ember, és ki nem mondhattya:
 Mert gyönyörűségét szűbe nem foghattya.
 Beszélli szent János^b Lelki látásában:
 Hogy látott egy Várost Isten Országában,
 Melyhez hasonlatost gyönyörű vóltában
 Nem hallott semmi rend, ég alatt jártában.
 Mely ékes kő-fallal környül vétettetett,
 Es mind drága fényes kőből éppitetett.
 Tizen két kapuja gyönybül ki-mettzetett,
 S' közepin az Isten Izei helyhezterett.

^a Gen. 1. 5. ^b Apoc. 21. 2. Apoc. 21. 21.

IV. RESZE, Az Böldogságról.

Melynek belső része fényesebb a' Napnál,
 Utzaja, környéke, tiszta Aranyból áll;
 Tündöklök: és villog, miként a' szép Kristály;
 Serétség és homály loha abba nem száll.
 Az Isten ott maga Örök világosság,
 Kinek világánál lát a' tellyes Ország,
 Nem uralkodik ott már az halandóság,
 Mert az Elet, fáján terem az orvosság.
 Semmi nints ott egyéb s' hanem csak Uraság,
 S' a' meg-olégítő Isteni gazdagság:
 Valahováfordulsz, mindenütt böldogság,
 Szépség, gyönyörűség, öröm, és vigaság.
 Mindenütt fénylenek a' drága Gyémántok,
 Kedvesen villognak a' szép Amethystok,
 Egnek és ragyagnak fényes Hyacintok,
 S' tsillag módon fénlő szép veres Rubintok.
 Edgyik fel másikra fényét ki-fúttattya,
 A' másik ellenben meg-vilzsa tsaptattya;
 Edgyik a' másiknak szépségét árasztta,
 Es nagy villogással színli, s' tsudáltattya.
 Mind ennyi fényesség egybe-torlásából,
 Mely nagy öröm lehet ezek látásából,
 Itélheti ember ért okosságából,
 Es a' természetnek szokott tolyásából
 Mert ezek, csak tsinált külső fényeslegek,
 S' az értelem alá vettetett szépségek:
 Nem olyak Mennyeekben még az örökfegek,
 S' a' meg-igértetett Hívek ditsőségek!

^a Apoc. 21. 26. ^d Apoc. 21. 23. ^e Apoc. 22. 3.
^f Apoc. 21. 29.

A' Négy végső dolgoknak

Gondoly száz ezerni ezer Városokat,
S azoknak meg annyi Gyémánt kö. falokat;
Vesd akar mennyire széles határokat,
Az égig magassan emeld bár tornyokat:

Gondoly száz ezerni gazdag Országokat,
Vagy számlál meg annyi ilyen Világokat;
Oszd, mint akarod bár Uraságokat,
S akar mennyi kintse töltsed tárházokat:

Ezeket az elme még mind fel találja,
Az okos értelem magában foglalja,
A' szűv gondolatallal forgattya s vizsgálja;
Azért ezt felettébb senki nem tudálja.

De olly foghatatlan annak föli s állja:
A' mivel az Isten Hiveit kínálja;
S embernek értelmét annyira meg dúllja,
Hogy század részét is fel nem találja,

Mert szem azt nem látta, s sem fül nem hallotta,
Emberi okosság csak nem is gondolta,
Soha értelmével senki meg nem fogta,
A' minémű jóból Isten azt álkotta.

Kin álmélkodásra nagy okot találunk,
Sok fohászkodásra tsak utat csinálunk;
De magyarázatot mi ki nem formálunk,
Mert nincs elégséges erő arra nálunk.

Mindazáltal, a' mit a' gyarlóság tehet,
Az okosság erőt értelemmel vehet,
Es illy nagy titokhoz mennyire fel mehet,
Láffuk melly nagy öröm, és jó abban lehet,

IV. RESZE. Az Boldogságról.

Minden állatnak ez tulajdon szokása:
Hogy, a' kinek holott vagyon maradása,
Oda siet, hajol gyors futamodása,
Es tsak abban lehet tsendeffen lakása.

Mint láttuk, a' Vizek, a' kik földből ki-fornak,
Melly nagy sebességgel mind addiglan folynak,
A' mig a' Tengerbe bé nem takarodnak;
Mellybe mihelyt jutnak, ott meg állapodnak.

Sőt magokól nem tsak fohuk meg nem álnak;
De a' hol akadályt folytokban találunk,
Nagy sebes torlással mind arra tódulnak,
Erős gátokat is el tsapnak, s szaggatnak.

Az követ is égre akar ki mint hánya:
De, hogy saját helyét ott nem találhattya;
Azonnal a' földre magát le borsáttya;
Mert az, a' ki ötet kedvesen nyugottya.

Oktalan állatok között is láttatik:
Melly mikor idegen helyben szorittatik,
Szüntelen fűt, fárad, és meg nem nyúghatik,
Mig az ő nyájába bé nem hozattatik.

Az embernek vége s-tzállya az Istenben;
Arra teremtetett az első kezdetben;
Es meg nem nyúghatik soha egyebekben,
Akar mennyi Ország legyen is kezében.

Ez a' minden jóknak tengere, s mélylege;
Ez a' véghetetlen életnek bévfége;
Kezdet nélkül való életnek szépsége;
Kiben foglaltatik mindnyájunknak vége,

A' Négy Végső dolgoknak

Oh melly öröm léfzen, ennek állapottyát
Látni a' Felfeknek, színét, s-ábrázattyát;
Kezdet nélkül való lételnek állattyát,
Szívünknek bé-töltvén minden indulattyát!

Oh melly öröm léfzen, nézni kegyes Atyát,
Ki alkotta minden dolgoknak állattyát,
S-illyböltsen viseli csak egyedül gondgyát,
Elmének meg-kötvén serény futamattyát!

Mert ő az életnek ép elevenesége,
Ki terjedett szépség belső gyengesége,
Minden kívánt jóknak kedves édessege,
Ditsős világosság kezdete és vége,

Ki kívül, minden jó melly ki-gondolatik,
Valamileg-jóbnak, s-szebnak alittatik,
S-nagy árra miatt meg nem bősülthetnek,
Hozzá hasonlítva semminek láttatik,

Mert, valamit a' bölts elme ki-gondolhat,
Valamit a' gyors nyelv ő róla ki-mondhat:
Annyi vagyon hátra, kiket meg nem tudhat,
Mint ha el sem kezdte volna, csak úgy tarthat,

Az Eget, a' földi jókkal egybe vetni,
Feneketlen Tengert kalán vízhez tenni,
Jollehet egymástól távol szöktak elni:
Hasonlóság köztök még-is szokott lenni;

De a' szent Istenség feneketlen mélység,
Öröm; gyönyörűség, s-foghatatlan bévség;
Kihez nem érkezik idővel a' szükség,
Sem a' meg-görbészto, s-dörgölődő vénység.

Ebben

IV. RESZE. Az Bóldogságról.

Ebben teritetet-el minden jónak java,ⁱ
Végzetetlen annak s-mindenható szava,

A' Lelki életnek kút-feje, és tava,
Kinek Elő-vize ki nem apad soha.

Ez a' Profétáknak régi sühajtása;
Szent Patriárkáknak holzfű vágóódása,^k
Erre nézet minden minden szentek ohajtása,
S-szüntelen az egre nagy fok kiáltása.

Erre kívánczik Eávid^l a' bévségre,
Mint a' szomjú Szarvas a' folyó kút-főre:

Erre igyekezik a' szép legelesre,
Mint az éhezett juh a' siros mezőre.

Mert, mint a' hat szegű kastélyi gyűrűknak,
Négy-szegű Gyémántal bé nem tölthetnek:
A' kényt házassági Emberi szíveknek,
Istennél egyébbel bé nem tölthetnek.

2. *Hogy az boldogoknak öröme nagy váltáról-
való gondolkodás, annak kérésére in-
dítja az Embert.*

OH te bóldogságnak ditsőfleges helye!
S-meg gondolhatatlan vigaság kút-feje,

A' ditsőülteknek édesfleges teje,
Hol leg-inkább fénlík Istennek ereje!

Vaj-ha szépségedet szemlelhettem volna!
Szent Pál kényt, ^m mint harmat beszédem úgy foly.
Nyelvem Tulliusnál ékefsebben szólna. (na;
S-benned-való jókat inkább meg-fontolna:

ⁱ Coloss. 2. 3. ^k Isa. 45. 8. ^l Psal. 41. 2. ^m 2. Cor. 12. 2.

A. Négy Végő dolgoknak

De, hogy csak nagy ravuly földön aközöntetünk;
S mint szám-kivertettek, csak homályban nézünk;
Véghetetlen kintéről csak úgy elmélkedünk,
A' mint testbe vetett elmével érkezőnk.

Azért, oh tisztos Isten ábrázattya,
Kiért az egeket minden-nap forgattya,
Teremtőd; tsilagit, s-nácját fel-támasztya, &
Veled-e mint légyen Szentek állapottya?

Vaj-ha bódog Lélek örömét tudhatnád;
Kiférő seregít ha meg-számlálhatnád,
Udvar-népe rendit szemeddel láthatnád,
Vagy Jegyese karján nyugodván találád!

Mert, ha a' világi Király Mátkájának
Jelen fétén minden-rendek vigadoznak;
Zárlonként szebnél szebb seregek villognak,
S-illy nagy ditsőfleggel Urak-is ki szálnak:

Mit vész a' Mennyei Király Országáról;
S-bódog lakóinak hűv szolgálattyaírói?
Hiszed-e nem lézen vig belzéd egymásról;
S-jővevény Társoknak szabadulásáról?

Vigabban fogadgyák, el-hidgyed mennyekben;
Az üdvözült Leiket Szentek seregekben,
Hogy sem mint a' Király Hölgyét örömdőkben,
Bé-lzokták fogadni Nász-népek s-kedvőkben.

Sőt olly öröm lézen csak egy Lélekért-is,
Kit meg nem gondolhat még a' legfőb izű-is;
Ki nem magyarázhat a' legbőitseb nyelv-is;
S-mi sem cithetnők meg, bátor hallanók-is

^a Heb. 11. 13. ^b Matth. 8. 48. ^c Cant. 2. 6.
^d Luc. 15. 7. ^e Isa. 64. 4.

IV. RESZE. Az Bóldogságról.

Vajha szemlélherném annak a' Léleknek
Pompás ditsőflegét rendelt seregének,
Menny-ország kapuján a' mellyet bé-vísznek,
S-Isten Országába vigan helyhesztetnek!

Mert olly vigaságos öröm, s-allelujah;
Uránként hallatik v-melleyel vigasztallja;
Isten Híveinek szívöket, s táplállja;
Mellyet csak az tudhat, a' ki meg-köszölliya,

Oh ki mondhatatlan örömnnek orája,
Mellyben Jegyessenek vig országát láttya;
Mézze folyó édes beszédét halgattya;
Szerelmének tüze szívét által hattya!

On mindgyárt a' fő-fő Urak elő-álnak,
Király Istápot s-Koronákat hoznak,
Ditsőflegből tsinált ruhákat mutatnak,
S-szelek szárnyán járó Uraknak így szólnak:

Ez azerős Vitéz, kit most előtted néz,
Nem vigyázott arra, élte hogy hartzon vész;
Még azt-is nem tudta mi lehetne a' fész,
S-kemény ütközetre érted mostan-is kész:

Ez a' kellemetes szép gyenge Virág szál,
Kit Eden-mezején gyakran harmatoztál,
Imé most előtted nagy bátorságban áll;
Kit sem dör, sem ragya nem bántott, vagy halál.

Es az a' ki minden földi ditsőflegén
Győzedelmessé lett, s-hamis fényességén

^a Apoc. 3. 21. ^b Apoc. 19. 1. ^c Tob. 13. 22.
^d Cant. 2. 14. ^e Psal. 103. 3. ^f Sap. 5. 1.

A' Négy. végű dolgoknak.

Lábbal járt s tapodott mint veszendősegen;

S. Egi jókat váltott a' múlandó kintsen. ^a

Azért méltó; hogy most meg-koronáztassék.

Egi ditsősséggel, és fel-ől őztessék.

Királyság s hatalom kezébe adassék.

S. véghesterlen jókban már részesíttessék.

Azonban számtalan Szentek környül álnak;

Angyalok karjai hin-ók helyett várnak.

Minden-fele népek Odvarhoz járúlnak.

S. Vőtelek Királynét e' ként vigasztalnak:

Oh te tövis szalon termett piros Rósa,

Kit az irigy Dongó noha meg-mordosa; ^b

De, mihel'yt Jegyesed Vérelvel meg-mosa,

Teremtődnek Hüga levél, s. Házas. tárfa ^c

Jő; be örömébe azért a' Királyunknak.

Vedd el Koronáját sok baj-vivásidnak,

örök vigaságát szomorkodásidnak.

Tizmerit, s. Kultsait nemes Várasidnak.

Szöllátokat ezek mihel'yt el, végeznek.

Egi ditsősségbe Lelket öltöztetik;

Korona fejébe Királytól tétetik, ^d

S. Országának Kultsa kezébe adatik.

A' Menyegzős Hintók ottán elő-jőnek; (nek ^e

Kik sem Gyémántok-ból, sem Gyöngyből nem lész.

Gyémánt, nál s. Rubin-nál de szebben fenlenek,

Mert Angyali kéztől ^f azok éppítettnek.

^a 1. Pet. 1. 18. ^b Gen. 3. 6 ^c Cant. 5. 1. ^d Matth. 23. 21. ^e Sap. 3. 17. ^f Luc. 10. 22.

Kézem

IV. RESZE, Az Böldogságról.

Kézen-fogva Király maga fel. ülteti,

Angyalok közibe gyengyén helyhezseti,

Minden vigasággal meg-környékezteti,

S. llyen méltóságos belzéddel illeri:

Engedi szőlejen nevelt vigaságom; ^g

Libanus-tetejen költött szép galambom; ^h

Jeriko mezején termett Rósa szálom; ⁱ

Kiben nekem bé-tölt kedvem, s-akaratom;

Jő; bé az én édes Atyámnak házába.

Angyali Karoknak vig lakodalmába ^j

Országomnak minden szokott pompájába.

S. részesülly ^k miként En, Atyám jószágába.

Oh meg-foghatatlan örömu' vigaság!

Egy felől, mellette mégyen a' böldogság;

Más felől, az örök végetlen bátorság;

Es ugyan el-fogja ditsős világosság!

Mert egy vigaságból: másikkba vitetik;

Ez Hintoból, amaz Asztalhoz ültetik. ^l

Melynél Szakás ortza nem pirosttatik.

Sem a' fel-tölt éték meg nem únattatik.

Mindenfele étek gyönyörűségével;

Titkon bévelkedő Manna ^m kenyérével

Eltet Király, s-Élet fája gyümölsével:

S-szüleket nemző Bort itat Vendégével.

Kiknek bár én Lelkem tsak morfalékjában

Részesülthetnék, szarándokságában,

Mint az apró kőlykök Urok falattyában;

Még is vigadhatna nyomoruságában.

^g Cant. 1. 13. ^h Cant. 4. 3. ⁱ Eccl. 24. 18. ^k Apoc. 3. 21. ^l Luc. 22. 17. ^m Apoc. 3. 17.

A Négy végső dolgoknak

Vaj s. ki mondhatná meg Szentek énekének
 Örvendetes vóltát, s. karok zengésének?
 Kik, mint száraz nádön szikrák a szökdecsenek?
 S-hét szerte a' Napnál szebben tündöklenek!
 Mert nem léfzen annak semmi ellenfele
 Az Országának, avagy faggató, infége:
 Isten látásából sőt nagy bekecsége,
 Nő: s ugyan ki, árad fok gyönyörűsége.
 Vagy Angyali karok rendit rekinted meg,
 Vagy a' Váras falát, fénlik mint az üveg:
 Mindenütt előtéd Gyémánt s Arany leveg:
 S-vigadnak mindenütt; senki nem kesereg,
 Ottan leg-kissebb is, nagyobb Országot bír,
 Hogy sem-mint a' kitől vagy on itt nagyobb hír,
 K két Moyses könyve magasztal; és ditsár,
 Es az ígért földnek neve alatt le ír.
 Oh mely nagy örömben léfzenek ott a' Szentek,
 Jó Tanítványokat látván közepettek;
 Es az örök tűzre Eretnek nemzetek
 Midőn esnek kiker őkjőre intettek!
 A' szent Háromságnak el-rejtett mélységét,
 A' Christus Jefusnak Isten s-Emberségét,
 Fel-vőtt természetnek bölcsültecségét,
 Gondold meg mi léfzen látni, s-fényességét?
 Oh mely örvendetes dolog léfzen látni,
 Sok-féle kinoknak jelével vigadni,
 A' Szent Márirokat, s ügyőket hallani,
 Es győzedelmeket elő számláltatni!

1. Sapa. 1. 2. 2. Exod. 33. 3.

Számítás

IV. RESZE. Az Boldogságról.

Számtalan kövekkel fereg előtt fénylik,
 Mint annyi Gyémántal, s Rubintal tündöklük,
 Mátyrok s engéje Szent István, tsillamluk
 Szent Lőrincz rostellyal, s-tűzzel verelellük:
 Verek ontásáért, ezek nyugodalmot,
 Tisztaság tartásáért, örök nyájasságot,
 Veszendő Országért, örök birodalmot,
 A' rövid munkáért, örök jutalmot:
 Kevés szenvedésért örök vigasságot?
 Halandó életért, halhatatlanságot,
 A' fetét tömlőzért, nagy világozságot
 Vőttek, és végetlen szabad Urasságot.
 Mind ezeket látván a' dicsőült Lélek,
 Hol vagyok? (fel-hiált) s-mely Országban élek?
 Mert nagyobb örömet lenni nem itélek,
 Sem földön, sem mennyen ennél kit szemlélek?
 Oh meg-mérhetetlen vigaságnak Attya,
 Ki merithetetlen gazdagságnak kútya,
 Kiben Istenünknek bé-tölt akarattya, s
 Szivem nagy örömmód csak alig alhattya!
 Oh mely igaz vólt az: a' mit én hallottam,
 A' szám-kivetésnek helyén hogy bujdosmam,
 Most látom; s hogy század részét sem tudhattam,
 Ennek az örömnök, melybe most jutottam.
 Oh, én ezer közzül választott Széplegem:
 Gyöngynél és aranynál drágább ékecségem,
 Mit láttál én bennem, kegyes bekecségem,
 Hogy illy nagyra vitted az én segénytegem?

1. Matth. 17. 3. 2. 3. Reg. 10. 6. 3. Apoc. 21. 4.

Mit

A' Négy végső dolgoknak

Mit adgyák te néked ennyi javaidért? *
 S. kedveskedni mivel tudgyák irgalmadért?
 Leg alfo szolgáddá kérlek, mind ezekért,
 Örök hívseget vedd-bé szerelmedért.
 Oh hálá-adásra méltó kegyelmesség.
 Örök szolgálatra való érdemesség.
 Lehet-e valaha tőlem illy tehetség,
 Hogy ezekért légyen tenéked elégség?
 Azért áldlak Uram, hogy ezt tselekedted,
 Mert, noha semmiből lelkelem teremtetted;
 De te személyedre * fel-ékesítettéd,
 S. azzal szent Nevedet ki-hiresítettéd.
 Most pedig, hogy földről mennyekbe emeltél,
 Ennyi drága jókkal meg-ékesítettél;
 Es a' te kintseddél nekem meg-jelentél;
 S. tized látásával meg-dicsőítettél;
 En is magasztalom a' te szent Nevedet,
 Terjesztem mindenütt te tiszteletedet;
 A' te véghetetlen nagy szeretetedet
 Hirdetem népeknek, s. velem jó-tétedet.
 Hogy, ezeket halván téged utallyanak,
 S. nagy kizodalommal hozzád járullyanak
 Minden-féle népek Királynak vallyanak,
 Es örök hívseggel néked szolgállyanak, Amen.

* Psal. 112. * Gen. 1. 27.

Az meg-dicsőült Léleknek
 intése.

IV. RESZE. Az Bédogságról.

Tí azért Emberek, kik földön lakoztok,
 Es a' szám-kivetés helyében bújdosztok *
 Régi Uratokról im jó hírt hallotok:
 Sierfeggel hozzá; kérlek, járullyatok:
 Kik az halál terhes igáját vonnyátok.
 S. a' kisértet alatt sajgó-ját nyomjátok:
 Most az örök élet örömet halljátok:
 Jertek, velem edgyütt jóborát igyátok.
 Valaki nagyra vágsz, tekints az egekre:
 Itt találsz, meg-hidd, a' véghetetlen kéntse:
 De ha ganéjt kerels; szály alá a' földre;
 Es mindgyárt rá találsz az üveg tserépre.
 Ah ti, kika' kintset most szomjuhozzátok,
 A' sek drága követ; s. gyöngyöt luhaityátok,
 Ihon itt falokkal egészízen halljátok,
 Azért, jertek hamar, e' jókat birjátok.
 Oh ti kika' tessiben örömet kerestök;
 A' rohadás között szépséget szemléltök,
 A' hol a' fergektől majd meg-emészttetök,
 Ihon itt az öröm, ha illyent szerettök.
 Itt vagyon, oh Ember, végetlen gazdagság,
 Itt rakatott egybe minden-féle jószág?
 Itt vagyon az örök állandó Uraság,
 Kit el nem veszt tőled sem pör, sem álnokság.
 Ez, oh Ember, a' te örökös szép Hazád,
 Kit szerzett tenéked mennyei szent Atyád;
 Es a' Jerusalemben, a' te édes Anyád,
 Ki tenéked minden gyönyörűséget ad,

* 1. Pet. 2. 11.

Siralom a' Halandóságrol.

E' végre volt néked a' te alkotásod,
Erre nézett, fővel az Egre állásod;
Es erre tanított Kerelatyén vallásod?
Erre adott útát földi bűjdosásod.

Fordítsd ide azért minden gondolatod:
Mert itt vagyon néked minden jó Barátod,
Christusban fogadott sok szép rokonságod:
Kiknek örömeiket majd meg-köszölheted.

Erre nézz fel, erre; hadd-el a' Világot,
Melly a' kárhozatra és te alá át-kött,
Ide siess hamar, ne nézd a' hívságot;
Tapodgy lábad alá minden álnokságot,

S I R A L O M.
A' HALANDOSAGROL.

SZörnyű Halál, imé hol áll,
Lest hányván életünknek;
Meg-vont ijja, s-mérges nyíllal
Vája várát Lelkünknek.
Elet s-Ezüst, miként a' fűst
Szél-vészkor, el-enyészik;
El kell menned, nincs mit tenned;
Aranyad el nem vészik.

Torkod

Siralom a' Halandóságrol.

Torkod mihelyt hőrög, a' helyt
Vegy búrsút e' Világtól:
Rokonságid, s-izomszédságid
El-futnak holt-tagadtól.
Az járatlan, és szokatlan
Földre egyedül mégy-el:
Ha jót tőttél, veled jár kél;
Tsak egy fillyért sem viszsz-el,
Az iffúság, és nyájalság
Tőled majd el-maradnak;
Piros orvád meg-hirvad, szád
S-szemeid-bé-szakadnak,
Fejed széál, szived remül!
Ekes nyelved meg-némül:
Halál-szeplő, mint egy gyeplő,
Meg-fojt, s-elmed meg-bénul.
Szerelmesid, és kedvesid
Majd mellőled el-ánuak:
Kik-neveltek, és tisztelttek,
Azok-is meg-utálnak.
Kit kedveltél, s-hívnek véltél,
Még tsak feléd sem kerül:
Tested kinban, Szived búban,
Mint egy hajó el-merül.
Senyvtettest-bűz: mint kigyót tűz,
Ki-hajt mindent hazadból:
Ott bé-dugva, s-száj bé-fogva,
Vonsznak-ki nyolcizolyadból;

Ottan

Siralom a' Halandóságról.

Ottan fognak, s-földbe dugnak,
 Hol senki nem ferkeget;
 Meny. ki, meny. ki, mondván, meny. ki
 Rút dög, éltél eleget.
 Kik sírással, s. ohajtással
 Ma tégedet késernek;
 Jó lakásra, s-hatzagásra
 Holnap okot keresnek.
 S-noha sírva tésznek sírba:
 De majd mennek vig torba;
 Te ott maradtz, s-nem-is álhatsz
 Keresztül e' dologba,
 Vigan várnak, s. rendelt álnak
 Kígyók, békák seregű,
 S-mint ama' szép, udvari nép,
 Ugy fogadnak öregi.
 Alig várják, hogy bé-zárják
 A' sír-árok vermedet;
 Hogy rághassák, s-martzonghassák
 Gyengén hizlalt Testedet.
 Fiad, Leányod, s-házastársod,
 Nem sokáig gyászolnak:
 Fél elszendő elegendő,
 Azt tartják siralomnak,
 Tested békák, kintsed Birák
 Ős fiak közt fel osztyák:
 Isten tartson, s-meg nyugosson,
 Kik talám azt sem mondgyák,

Tiz

Siralom a' Halandóságról.

Tiz holnapig, tested fottig
 Porrá s-hamuvá léfzen:
 Lábbal rugják tsontod, s-mondgyák:
 Vaj s-ki volt ez? s-hol léfzen?
 Edes Anyád, fő kaponyád
 Látván, meg sem isméri:
 El temetve vagy, s-felejtve:
 Sok neved sem értheti.
 Nintsen olly bölcs, s-nemes erkölts,
 Ki tudná vég óráját:
 Hanem megyünk, mihelyt nekünk
 Halál rántya kasszáját.
 Mert mind dúfón, s-mind koldúfón
 Edgy-aránt uralkodik:
 Mind affiakkal, s-mind agokkal
 Az ő horga rakodik.
 Nemes házból, s-himes ágyból
 Majd edgy gödörbe téfznek;
 Ezt gondold-meg, s-fontold jól meg
 Dolgaid miként léfznek.
 Mert a' végsők, itt leg-elsők,
 Király s-koldus edgyütt áll,
 Mint a' fész vész: a' kény el-vész
 Világi Tífz, s-másra száll,
 Kinek hagyod fok Aranyod,
 Kő-várad, s-Tífzteidet?
 Más helyedbe ült szekedbe,
 Senki nem szán tégedet.

E

Tarto-

Siralom a' Halandóságról.

Tartományid, s alkotmányid
 Ellenfegid el romtyák;
 Tested gyíkok, békák, s kigyók
 Egymás között fel-osztyák.
 Hol szem elől el megy, belől
 Szívek is el-felejtnek;
 Szeretmesid, s kedves hősid
 Ingyen sem emelgetnek.
 Ekefféged, s Nemesfféged
 Egy kő alá rekelztik:
 S meg is hitván kintsen, tudván
 Kapnak sokak, s terjesztik,
 Lopva jó-rád a' Halál, s fád
 Alattomban le-vágja:
 El nem bújhatz, nem is futhatsz;
 Majd házatad meg-hágja.
 Nincs mit tenned, bé kell venned
 Az ő mérges pohárát:
 Mondhatatlan irgalmatlan,
 S-nem félted élet Várát?
 Oh te férges, undok, s-mérges
 Test, melyly sokat vízfűz vizre!
 Vonszafz himes, és sok szines
 Hazugsággal vad mézre!
 Ne hidgy neki; mert, ha feki,
 Alá foghat, meg-rongál:
 Kén-kő bűzre, s-örök tűzre
 Vilszen, addig praetikal.

Siralom a' Halandóságról.

Né-talám ma, mint edgy szalma-
 Tűz, életed el-múlik.
 Ah! ne jádzá! tégy jót; nád-szál
 Mert a' kezvedben romlik.
 Mennyin holtak ma meg; vóltak
 Kik tegnap egésségben?
 S-hány ment tűzre; s-örök bűzre,
 Ki vólt jó reménységben?
 Ejen s-napon azért, talpon,
 Oh én Lelkem, álly kézfőn:
 Mert a' Haláltsak elő-áll,
 S-bajt kér, és tsapást térszen,
 Noha Ijjal s-mérges nyállal
 Rohan te életedre;
 De nem léfszen, tsak légy kéfszen,
 E' tsata szégyonedre.
 A' Pénzt ved meg, hogy lelhesd meg
 Az igaz Gazdagságot,
 Ne fély semmit, mert száz ennyit,
 Add Istent, s-bóldogságot.
 Bizzál ebbe, s-foráítsd Menybe,
 Tellyességgel szivedet:
 Meg-gazdagit; és bóldogit.
 Bizonyyal hidd, tégedet,
 E' Sirlomot; és sir-halmot,
 Ki elsőben szerzette;
 Ki-múlását, s-szám-adását
 Gyakorta emlegette,

Az örökké-valóságról.

Már meg-bűzött, és földé lőtt:
 Leleke talám kinban-is,
 Te-is azzálétesz, s hozzá
 Még, talám csak meg ma-is.

AZ VEGHETETLEN.
örökké valóságról.

I Galság szerető, té tudós Számvető,
 Járuly előtéttáddal:
 Fizetést nem szánok, csak a' mit kívánok
 Jedzegezd fel pennáddal.
 Mitől fogva Világ áll, hány-féle Virág
 Nevekedett a' földből?
 Az égen hány Tsillag éjél nappal villag,
 S hány Gyöngy szem lőtt a' ködből?
 A' Tenger, hány tsöpből áll? és a' földhőkből
 Vaj s-hány tsöp eső esett?
 Hány Angyal kárhozott? s-reánk hány kint hozott
 Adám, midőn el-esett?
 A' Tenger fővényit, s annak fok örvényit
 Tedd hamar edgy lommába.
 Hány tsöpp ártatlan vér most boszszú állást kér
 Igaz Abeltől fogva.
 Add mellé Vadait a' földnek, s-barmaít,
 Minden szörök szálával?
 Fűveknek magvait, Vizeknek habjait,
 A' tenger halaival;
 Madarak tollait, és fáknak ágait,
 Azoknak leveleivel.

A' szóló.

Az örökké-valóságról.

A' szóló szemeket, s apró követskéket,
 Földnek minden férgével.
 Veld meg, hány ember holt? s hajok szála hány
 Adám Atyánktól fogva? (völt,
 Hány szempillantás volt, s földre hány tsöp viz folyt,
 Világ kezdettől fogva?
 Ah, veld-el pennádat, s szegezd-bé téntádat,
 Mert ezt véghez nem viszed!
 De bár meg-veinéd-is, számba teherned-is
 Ezeket: de meg-hidgyed,
 Hogy meg-foghatatlanb, s-meg számlálhatatlanb
 Az **ÖRÖKKE-VALÓSÁG.**
 Örökké-valóság! örökké valóság!
 Oh örökké valóság!

ÆTERNITAS, örökké-valóság.

J Aj, miképpen dobog szívem, mint tűzlobog:
 Nyelvem fellz meg némittya!
 Elmémet serkenti, Lelkem rettentti,
 S tagaim vékonyítja!
 Mint tenger habzásban, fok köny. hullatásban
 Szemeim úgy úfzkálnak;
 S mind ennyi fádalmok, s lelki agódalmok
 Rám csak egy szóból száznak,
 Oh engem emészti, s szívemet epelíti
 Rettenetes kis szótska;
 Mely végetlen gonoszt mi reánk hoz és oszt
 Ha terjed Lelkünk morská!
 Mellyemet faggattya, erőmet fogyattya,
 Retegtet minden napon:

Az örökké-valóságról.

Tsontom hafogattya: velőmet szaraztja,
 Szüntelen állat talpon.
 Örökké valóság! Ez az ifzonyúság,
 Ez a' meny-dörgő szózat?
 Szörnyű villámánál s-Egi ropogásnál
 Szörnyeb ez a' kis szózat?
 Örökké-valóság! Ez a' kemény fogás,
 Engem vég-nélkül fátalzt:
 Belől viadalmat, kívül agodalmat,
 Mint egy tengert rám áraszt.
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Engem fátalzt s-öldököl!
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Engem kinez őszitököl?
 Oh időtlen idő! oh ifszonyú idő!
 Oh vég nélkül való vég!
 Oh foghatatlanság! Örökké-valóság!
 Fűzed vallyon s-meddig ég?
 Szály-alá Pokolba, ember, gondolatba,
 Nem hogy ott meg-süttesse!
 Hanem hogy a' büztől, és az örök tűztől
 Te meg-menekedhesse!
 Tízi Kányáját, Tantalus almáját,
 Sisyphus fáradtságát,
 Fertelmes Gyilkoknak, és Apu-kigyóknak
 Fehérszen nyájasságát,
 A' Varas békákat, mint édes répákat,
 Skorpiónokkal meg-ésem:
 Bürok levől tsinált, s.kénkövel meg-trágyált
 Atalodat, bé-vefzom.

Az örökké-valóságról.

Sárkányból szitt mérget, s-minden-féle ferge,
 Nagy jó kedvel meg-rágok;
 Fel forrott kén-kőbe, s-onas főrdőbe,
 Gyorsasággal bé-hágok,
 Ambátor verjenek, s-keréghen törjenek
 Szüntelen világ végig;
 Tolvajnak mongyanak, s-tsigára vonnyanak
 Mind a' tsillagos égig;
 Bár meg-égessenek, s-rostélyon süssenek,
 Ló farkon hordozzanak,
 Polarus ökrében, s-tűzes szekerekben
 Fáradtig kinozzanak;
 Ehséggel öljenek s nyilakkal löjenek,
 Izról-izre vágjanak;
 Bár ~~Ar~~ tűzébe, s-Lucifer kezébe
 Világ végig adgyanak;
 Bár ezerni-ezer, sőt még annyi ezer
 Esztendeig ott legyek,
 Tsak végét érhessem, és az preménlhessem
 Hogy az életre mégyek;
 Nintsenek oly kinok, sem fene Hohérok,
 A' kiktől meg-ijedgyek;
 Tsak hogy légyen végek, s-örökké ne égjek
 Vég-nélkül ne rettegyek.
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Vig ízivem mit emészted?
 Te a' Pokol tűzét, s-mérges undok bűzét
 Végetlenül gerjesztetted?
 Jaj, mitoda inség, s-honnét jött keménység
 Az örökké-valóság;

Az örökké-valóságról.

Mellynek széli s. holzfza, s. szörnyű fok gonosz.
 Mind Vég-nélkül valóság? (fza,
 Sem orák, sem üdők, sem a' fok elztendők
 Ezt el nem fogyathatták.
 Már kinünk el fogyott, s. Hohérunk el. hagyott
 Káthoztak nem mondhatták:
 Ez ilzónyságra, mint egy Kiralyságra
 Még is sokan sietnek,
 A' Pokol bé-izfza őket, s. onnét vízfza
 Soha ők nem jöhetnek.
 Mert mikor végződik, akkoron kezdődik
 Az örök végetlenség:
 Sőt, mind csak kezdődik, soha nem végződik
 Ez a' nagy keferűség:
 Éredgy Tiszta. Jan, Parázna, s. Fajta n,
 Immár e' Vendégfegbe:
 Te is Has hizlaló, s. szüntelen torbézlo
 Fűs e' gyönyörűségbe:
 Fősvény Uferáfok, kotzkás Hásártosok,
 Ellyetek vigaságban:
 Feslett buja szemek, s. rágalmazó nyelvek
 Ulfzatók trágárságban,
 Pokolba szállani könyű: ki állani
 De meg onnét nem lehet:
 Mert az örök tűzből, s. véghesterlen búzból
 Senki ki nem emelhet.
 Oh szörnyű Halálnál, s. minden nyavalyánál
 Nyomorúságosb élet!
 Halhatatlan Halál! vaj s. mikoron talál
 Keád a' velzett élet?

Az örökké-valóságról.

Abrahám keblébe, s. Szentek seregébe,
 Kik jutnak örvendeznek:
 A' szép vigaságban, s. kedves nyájalságban,
 Vég nélkül zengedeznek.
 Pokolnak torkába, s. *Lucifer* markába
 Kik élnék keferenek:
 A' fok jajgatásban, s. kemény zokogásban
 Örökké tekeregnek.
Promethew Varja azért, bár ne várja,
 Egiek Vatsoráját:
 Mert hamis nyelveknek, mint fene ebeknek;
 Bé nem erefztik száját
 Fejér Galamboknak, s. szelid Barányoknak
 Nyájából választatnak,
 Kik a' boldogságnak, s. örök vigaságnak
 Afztalához hivatnak.
 Midőn vigasztallya Jókat, és hizlallya
 Az örökké-valóság:
 Ki rekefztett népet, vaj s. miképpen tépet
 Inség, s. örök szomjúság!
 Egy morsát gyomiroknak, tsepp vizet torkoknak
 Kérnek a' nyomorúttak:
 De még azt sem hadgyák, hogy nékiek hadnák.
 A' kik meg boldogultak.
 Hanem az éktelen, szörnyű, és végtelen
 Siralomnak Kúlsára,
 Kemény jajgatásnak, és köny hullatásnak
 űzi undok Kútyára.
 A' mennyit sirhatnak, csak annyit ihatnak,
 Oh ti szaraz Torkosok!

Az örökké-valóságért.

De bár fűrafokat, s köny-hullatáfokat:
 Innák tűzben lakofok,
 Talám még tűrhető, és meg enyhíthető.
 Dolognak ez láttatnék,
 Ha Aspis mérgével, s Kigyók epéjével
 Torkok nem ferteztetnek.
 Oh to métege Serleg! Vaj s mitsoda Felleg,
 A' mellyből te származtál?
 Oh ember! vaj s mit félsz, a' ki ettől nem félsz?
 Talám kőhöz fajzottál;
 Mert kívánság felett mérget adnak, s-selejt
 Ott senki nem ihatik:
 Egészlen meg-töltik mértéked, s-nem féltik.
 Hogy tsaplár meg-tsaratik.
 Ha pediglen mondd, nem zálagos torkod,
 Duskát most nem ihatnál?
 Bé-tölti erővel Gazda mértékével,
 Alol kedvesben szomjúznál:
 Tsak ez a' Fárság az, mellyet meg-unándatsz
 Leg-nagyobb Zabálók is;
 Ez s' Kortoma az, mellyben falt vakar, az
 Leg-nagyobb Bor-tsízfár-is.
 El nem szabad menned; innod kell és enned:
 Mert főzettél illy-fokat?
 A' szállás kapuján, s-Vendégek tábláján
 Láttad-e im ez Szókat?
 Itt semmi vigaság nincsen: hanem rabság,
 És örökké-valóság.
 Örökké-valóság! Örökké-valóság!
 Oh örökké-valóság!

Az örökké-valóságért.

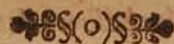
*Az múlandó Világtól-való bússzús az
 örökké-valóságért.*

Mit használ, kérelek, a' Világ,
 Mely most kívül szép mint Virág?
 Mit tündöklő Arany s-Ezüst?
 Majd el-enyésznek mint a' Füst.
A' csillámló Királyi szék
 Mit használ? Mit páltzás Felség?
 A' páltza s-nagy Birodalom,
 El-olvad, mint a' hó-halom,
Tested szépsége Rosánál,
 Piroslab ortzád, mit használ?
 Halál szépségét le-kaszál;
 A' Rósa színt földbe kapál.
 Mit használ sárga szép hajad?
 Mit Klária szinü ajakad?
 Mit fényes Kristályos szemed?
 Majd fűbe dugják holt fejed.
Arányba jární mit használ?
 S-hogy tested abban talpig áll?
 A' Szín-arany tsak sárga föld:
 A' földet nagyra ne bősüld.
 Mit használ szép Veres, s-puha...
 Bibor bársonnyá szót ruha...?
 A' Bibor színe tsiga-vér...?
 A' tsiga-vér, fokat nem es...
Tekintsd meg a' Selyem ruhát...
 Sugorgó nyűvek fonalát:
 El-hidd, hogy pondrok ganéja,
 Ganéjt tsak el-kell hánna...

Az örökké valóságról.

Hajól meg nézed, mitsodák
 Kik szived Istentől vonnyák?
 Tsak Tsiga, vér, és sárga-Sár,
 Es a' mit fony egy rút Bógár.
 Távozzál el, te rosz Világ:
 Bolond, a' ki törődbe hág:
 Mert végetlen jót nem szelesz,
 Hanem tsak hiúságot keresz.
 Eredgy: elly már magad szerént:
 Soha szemed rád nem teként.
 Elég, hogy eddig engemet,
 Rá-vértél, s-tartád szívedet.
 Közelget már Végetlenség,
 Es a' Menyébéli Békeség,
 Istennek már szíved szerént
 Szolgálók, Jámbor Szólga-ként. Amen.

V E G E.

Hogy ez Könyvnek utollya üressen ne
 maradnak, tehát még-is a' Kegyes Ol-
 vasónak edgynéhány szép intő
 Verseket hozok elő.

*A. Tesli Gyönyörűségekben igaz Bóldogság és
 Valóságos öröm nem találhatik.*

A' Gyönyörűség olly tsorgó kút fő,
 A' mellyből minden gonosz jótón jő:
 Az jó örömnök tsak hamis színe,
 Semmi igazság nintsen ő benne.
 Az hamis öröm nagy sérelmet hoz,
 Ne bízzék azért bár senki ahoz,
 Sok jószágoknak szép tsemetéjét,
 El-rontya, veszt minden gyümölcstét.

Item:

Öröme s. gyönyörűsége az testnek,
 Kárt veszedelmet, jajt hoz te lelkednek,
 Rövid az öröm, mellyet tested érez,
 De lelkednek örök sérelmet szerez,

Ez Világi Szerentsében-ő nintsen semmi igaz.

A' szerentse ha kedvét nyújya néked,
 Nem valónak, tsak tetterálnak hidgyed,
 Őrizd magad mert álnokul halót vét,
 Ottan reád fordít gonosz Szerentsét.

Item:

A' kit gyönyörködter a' jó szerentse,
 Bánattal rongálja, mert el kell kintse.

Item

Szerentsének álbazatlanságáról.

Item:

Dolgok sokkal jobban vagyon azoknak,
A' kik jó szerentsét soha nem lattak.
Hogy nem kiker az meg örvendeztetett,
Oszán rájok nagy legelmer ereztett.

Item:

Mit bősüllőd ennyire a' Szerentsét,
Ki szüntelen el fordul és hátat vét?
Mert az néked egyebet nem készített,
Hanem bűt, bánatot, keferűséget.
Mivel hogy tőled meg nem tartathatik.
Ha országja tőled el fordittatik.
Mi lehetne hát egyéb a' Szerentse,
Hanem jövőendő kinoknak követése.

Item:

Oh Szerentsének változandó dolga,
Hogy nem távozik el tsintalansága.
Melly nagy véletlen, és hirtelenséggel,
Ő kedves játéki mint változnak el!
Minden öröm és gyönyörködés végre,
Változik fíráfra, keferűlegre.

*Továbbá, a' Gazdagságban is nincs semmi
teljeség.*

Az Tantalust, Főlvény, miért neveted?
Ez Fabula te rólad szereztetett.
Mert szinte tenéked vagyon így dolgod,
Mudon a' sok pénzt kintset együtt tartod.

Az földi részeg szer-
centsének . . . Tsen-
getyője:

Löcse, 16. . . 8r.

(40 szatlan levél, de e pél-
dányból az utolsó - 40-ik-
levél hiányzik, valamint a
2 első levél alsó sarka. Félb-
kiadása van, de ez nem volt,
ősmérem.)